

Vaşington, 18 (A.A.) — Ruzvelt bu hafta başında muhariplere bir nota göndererek Panameriken bitaraflik muntakasının 300 mile kadar şamil olduğunu tekrar bildirecek ve bu muntakaya dokunulmamasını isteyecektir.

Salı 19 Birincikanun 1939

YIL: 23 * SAYI: 7881

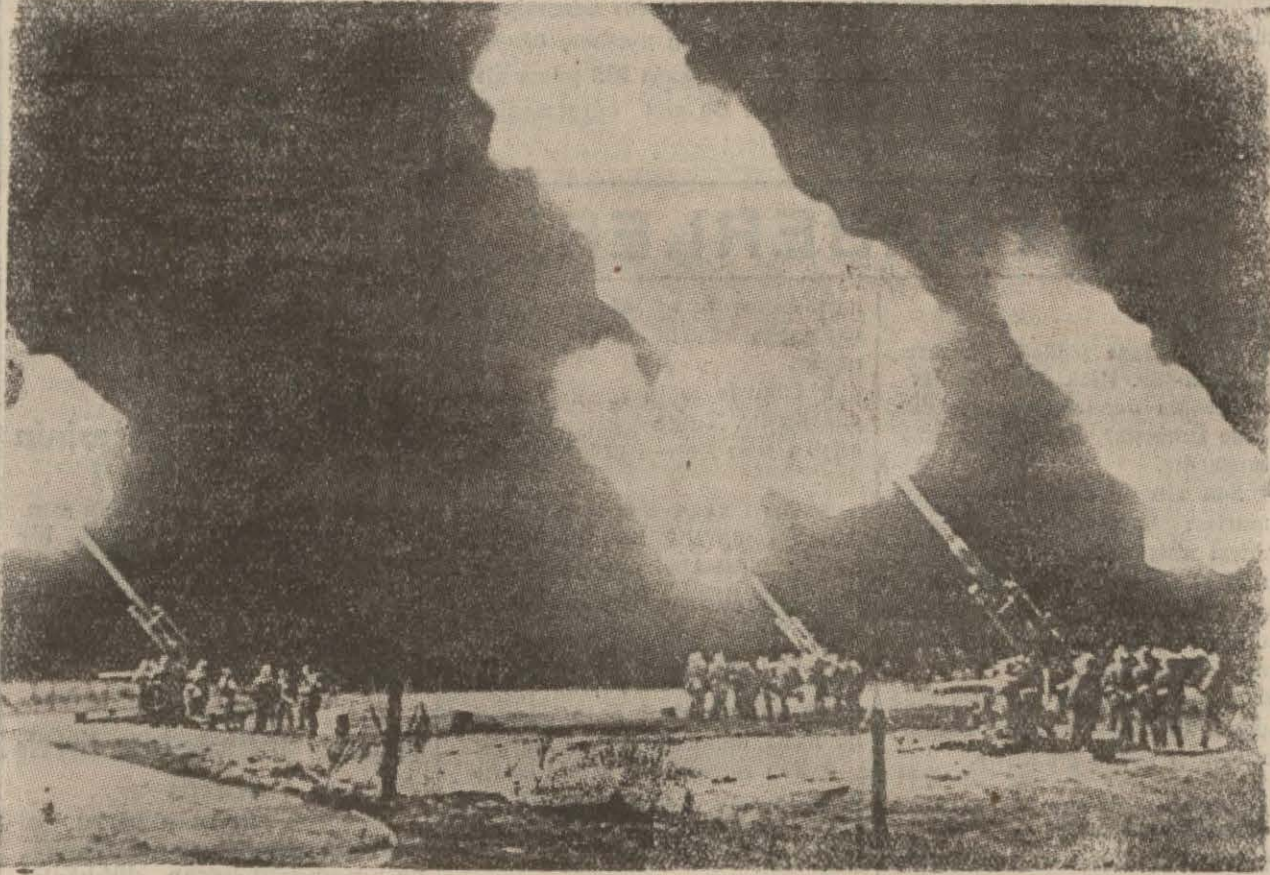
İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL * Telgraf: VAKIT * Posta kutusu: 46 * Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

Ursule ismindeki İngiliz tahtelbahiri

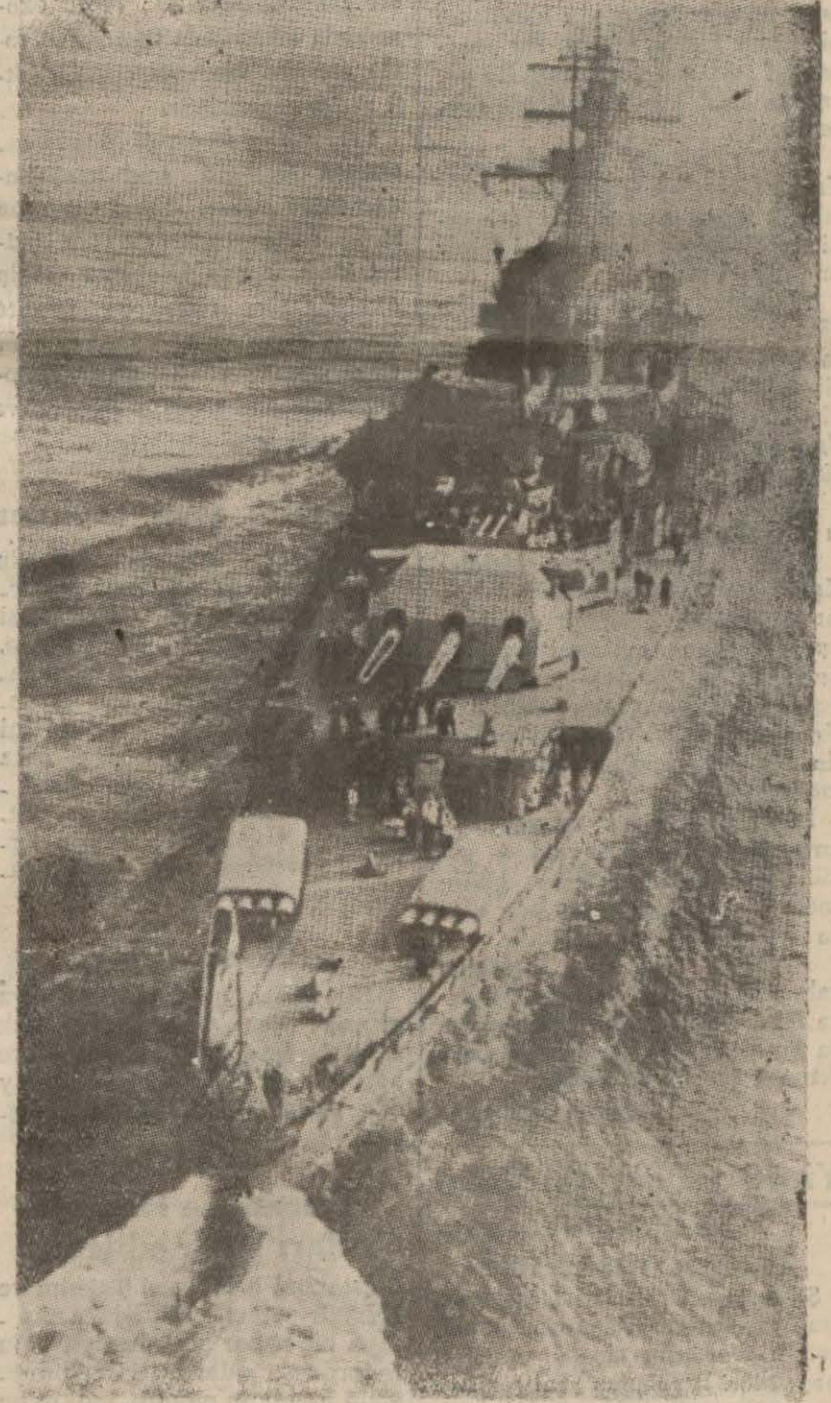
6 bin tonluk bir Alman kruvazörünü batırdı

Fon Spee'nin Tacomaya nakledilen **900 subay ve efradı Uruguvay hükûmetince tevkif edildi**

Heligoland körfezi üzerinde **İngiliz - Alman tayyareleri iki saat çarpıştı**
12 Alman, 7 İngiliz tayyaresi düşürüldü (Yazısı 5 inci sayfada)



Alman tayyarelerine ates eden bir İngiliz hava bataryası



Uruguay sularında batan Alman harp gemisi Von Spee'nin manevrasında tayyareden alınmış bir resmi (Yazısı 5 incide)

Ticaret Vekili, ihtikârla mücadele için tetkikler yapıyor

İlk müsbet karar, kahve üzerinde verildi

Ziraat bankası her isteyene kilosu 110 kuruştan kahve satacak



Ticaret Vekili Münisî tetkikleri esnasında (Yazısı 2 ci sahifede)

Karadenizdeki Rus manevrası

Torpedo, denizaltı ve mayın gemileri iştirak etti

Moskova, 18 (A.A.) — Havas: Sovyetlerin geçende Karadenizde yaptıkları deniz manevralarına torpidolar, denizaltılar, mayın gemileri ve tayyareler iştirak etmiştir. Manevraların başlıca mevzuunu denizaltılara karşı mücadele teşkil etmiş olduğu zannediliyor.

Belgrad radyosunun bir haberine göre Harp eden Rus askerleri isyan ettiler

(Yazısı 5 incide)

Maarif Vekili dün sabah Diyarbakıra gitti

Ankara, 18 (Hususi) — Maarif Vekili bu sabah 9,20 treniyle Diyarbakıra hareket etti. Vekil Talim ve Terbiye azasından İsmail Tonguç ve Hususî Kalem Müdürü refakatinde. Vekilin tetkik seyahati on gün sürer. Hataya da gitmesi muhtemeldir.

Reisicumhur Dün Ankaraya döndü

Ankara, 18 (A.A.) — Reisicumhur İsmet İnönü, bu gün saat 15 de Ankaraya döndü.

Millî Şef, vilâyet hududunda Başvekil Doktor Şefik Saydam ile Ankara valisi ve belediye reisi Nevzat Tandoğan tarafından karşılandı. Ara garında da Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Mareşal Fevzi Çakmak, vekiller, meclisler, Genelkurmay, Millî Müdafaa Vekâleti ve diğer vekâletler ileri gelenleri tarafından karşılandı.

Garda bulunmakta olan kalabalık bir halk kütlesi, Erzurum - Erzincan ve Sivas seyahatinden dönen Millî Şefi harartele alkışlamıştır.

Millî siyaset düsturu

İsmet İnönü'nün on altı yıl evvelki bir sözü

Yazan: ASIM US

On altı sene evvel cumhuriyetin ilanından pek az zaman sonra Ankara'da Başvekilât makamında memleketin umumi vaziyetini hakkında İsmet İnönü ile (Vakit) namına bir mülâkat yaptım; o zaman Başvekil sifasında Millî Şefimiz henüz yeni kadrgi şimendifer siyasetini yapıyor ve diyor ki:

— Zihinlerde ötedenberi an'ahalde devam edip gelmiş bir kanaat var: Türk milleti kendi memleketini, kendi işçileri ve kendi adamları ile memlekete lâzım olan şimendiferleri yapamaz, şimendiferleri yapıyor. Bu zan, bu kanaat yanlıştır. Bunu fiilen isbat edecek. Anadolu'nun şimal ve cenup, batı ve garp hudutlarını çelik kollarla birleştireceğiz. Bunun için çok değil, on, on iki senelik bir sülh devresi kâfidir. Ondan sonra Türkiye haricî düşman tehlikesinden artık korkmaz. Hiç tehlike yok, memleketin şimendi. Kendi paramızla, kendi emeğimizle, kendi fen ve sanatımızla başarmak o kadar kolay iş değildir. İlk zamanlarda ölmüş zorluklar çıkacaktır. Bu zorluklar bilhassa bilgi meselesinden gelecektir. Belki Türk mühendislerinin yaptıkları bazı işler yıkılacaktır. Açılan bazı kapılar gökecektir. Fakat biz bu zorluklardan yılmıyacağız. Yıkılan köprüleri, çöken tünelleri tekrar yapacağız. Hüllâsa (Devamı 3-inci cilde)

POLİTİKA:

Avrupada
Amerikalı
gönüllüler

Geçenlerde gazetelerde şöyle küçük bir haber çıktı:

"Kanadada teşkil edilen kıtalara Amerikalılar gönüllü olarak kaydolunabileceklerdir."

Kanadada demokrasiler nam ve hesabına yapılan hazırlıklara Amerika tebeasının işbirliğine müsaade edilmesi, Amerikan demokrasilerine karşı duyduğu bir sempatinin sadece ifadesinden mi ibarettir?

Amerikalı Bahrimuhitlerim ötesine uzanıp bir ambulatorium kolu telâki edenleri büyük harpte bu büyük devletin aldığı vaziyet ve davalarında haklı olduklarını göstermişti.

Bence, Amerikan demokrasilerine sempati göstermesinin sebebi sadece eski bir kültür irtiibatı değildir. Vakti Amerika muhtelif milletlere mensup insanlar Amerika tipi diye bir kalıba dökmektedir. Bu tip de Bahrimuhitler ötesi İngilizliği oldukça muhafaza etmektedir.

Fakat Amerikanın 939 harbinde demokrasilere sarıh taraftarlığı icap ettiren sebepler arasında demokrasilerle Amerika arasındaki hukuk, iktisat, maliye, felsefe anlayışlarındaki yakınlık yani demokrasi fikrindeki iştirak olduğu gibi bilhassa Amerikanın iktisadi bünyesi bu yakınlığı icap ettirmektedir.

Amerikanın iktisadi bünyesi bugünkü haliyle işsizlik, ve fazla mal davasıyla hülasa edilebilir. Amerika bitaraflık kanununu tadil ederek Avrupayı kendisine bir pazar haline koydu. Bu pazardan mal sevkedecek mi? Bu pazardan ciddi surette istifade edecek mi?

Bunu zaman gösterecektir. Fakat bitaraflık kanununu tadil ederek kendi iktisadi bünyesindeki bozuk taraflardan birini tamir imkânını buldu.

Amerikada ikinci mesele, işsizliktir. İşsizler dünyamın her tarafında kendilerine iş bulmak için her kalıba girecek mahiyettedirler. Bunu İskender istilâlarında her beşer tarihi kaydede edebilmektedir.

Amerikalıdaki işsiz bir iş sahası bulmak lazımdır.

Harp bu sahalarından biridir: Kanadada teşkil edilecek kıtalara Amerikalıların gönüllü yazmalarına müsaade edilmesi her şeyden önce işsizlik davasının önüne geçebilecek bir tedbir olduğu için hoş görülmüştür. Bu vaziyetin daha çok inkişaf etmesi de muhtemeldir.

Harp biraz daha uzayacak olursa Amerikalıdan Avrupaya gönüllü kafileleri, Amerika hükümeti bitaraflığını muhafaza etse de gelmekte devam edebilir.

Demokrasiler için Amerika yalnız ham madde ve mamul esya için değil, insan balamından da bir depo vazifesini görecektir. İktisadi şartlar içindedir.

SADRİ ERTEM

Yirmi yıl evvelki Vakıt

19 Birincikanun 1919

Yangın mahalleri

Şehremaneti harik komisyonu, uzun müddettenberi yangın mahallerinin haritasını tanzim etmekle meşguldür. İstanbul yeni şekli ve limanını mevkii kararlarıyla tahliye meşken inşası için müsaade verilmeyecektir.

İstanbulun evvelce tanzim olunan bir haritası ile vücude getirilen rehberler gayet güzel bir tarzda tabolunmak için Viyayaya gönderilmişti. Ahvali hazırda dolayısıyla tab'ı ikmal olunan rehberlerin Viyanadan celbi teahhura uğramaktadır.

TAKVİM	Salı		Çarşamba	
	19. Kan.	20. Kan.	19. Kan.	20. Kan.
Vakitler	8 Zikade	9 Zikade	8 Zikade	9 Zikade
Güneşin doğuşu	7 20	2 39	7 22	2 39
Öğle	12 11	7 23	12 12	7 28
İkindi	14 31	9 48	14 31	9 48
Akşam	16 43	12 00	16 43	12 00
Yatsı	18 23	1 39	18 23	1 39
İmsak	5 34	12 51	5 34	12 51

ŞEHİR İÇİNDE

Ticaret Vekilinin
dünkü tetkikleri

Üniversitede iktisad günü

Gençlik âbideye çelenk koydu; muhtelif hatipler söz söyledi

Ekonomi ve tutum haftası münaşebetiyle İstanbul üniversitesi gençliği bugün bir iktisat günü tertib etmişlerdir. Talebelerden seçilen bir grup toplantı başlamadan önce Taksim âbidesine giderek çelenk koymuştur. Üniversitedeki törene hazırlanan program mucibince saat 17 de merkez binası iktisat fakültesi dershanesi salonunda başlamıştır. Evvelâ talebe, hep bir ağızdan istiklâl marşını söylemiş, bilâhare Rektör Cemil Bilsel kürsüye gelerek ilk ağız söylevini vermiştir. Rektör yerli mallar haftasının ehemmiyetini, memleketimizde bu haftaya verilen kıymet hakkında hitabede bulunmuştur. Rektörü müteakip, İzmir mebusu, ulusal ekonomi ve tutum cemiyeti reis vekili bay Rahmi (Yerli mahsuller) meyzulu bir konuşma yapmış, mahsullerimizin değerini anlatmıştır. Prof. Esrâ Dohresberger de; (Millî ekonominin inkişafında tasarrufun rolü) meyzulu etrafında çok kıymetli sözler söylemiştir.

Profesörün söylevini, iktisat fakültesi dördüncü sınıf talebesinden İffet Oruz, ikinci sınıftan Mehmet Ulug, birinci sınıftan Nedret Kocaoglu'nun hitabeleri takip etmiştir. Son olarak da fakülte Dekanı Ömer Celâl Sarıoğlu'nun ehemmiyetini ve gençliğin ekonomideki rolünü tebarüz ettirmiş ve toplantıya son verilmiştir.

Maarifte yeni tayinler

Çocukları kurtarma yurdu mütehasşis doktorluğuna Bakırköy emrazı akciye hastanesi mütehasşislerinden Necati Kıp, yurt müdürlüğüne Corum maarif müdürü Neşet Köse, İstanbul Maarif müdür muavini Rüstün Gaziosmanpaşa orta okul müdürlüğüne tayin edilmiş dolayısıyla açık kalan muavinliğe, Galatasaray lisesi öğretmenlerinden Vahi Oktay tayin edilmişlerdir.

Fikret Silay

Bir kaç gün evvel Ankaraya gitmiş olan Cumhuriyet halk partisi İstanbul vilâyet idare heyeti reisi Tefik Fikret Silay dün sabah şehrimize dönmüştür.

Taksim ve Halkalı suları ıslah edilecek

İstanbul belediyesi Taksim ve Halkalı suları hakkında Ankaraya bir rapor göndermiştir. Bu raporda bu suların ıslah edilmesinin mümkün olduğu, halkın bu suların terk etmesi gibi istifade edebileceği bildirilmiştir.

Askere davet

Fatih Askerlik şubesinde: 1 - Şimdiye kadar hiç askerlik etmemiş cezalı, cezasız tebdili havası hitam bulan ve geçen celplerde sevk ettiği bırakılan iki senelik hizmete tabi 316 (334) dahil doğ. (Topçu), (Muhabere) ve (Nakliye) sınıflarına mensup efrat hemen sevk edilecektir.

2 - Tasrada bulunanlarım askerlik kanununun 47 maddesi mucibince buldukları mahallin askerlik şubesine müracaat etmeleri lazımdır.

3 - Bu celbte bedel kabul edilmeyecektir.

4 - Toplanma günü 26-12-939 salı sabahı saat 9 dur.

5 - Mükelleflerin nüfus hüviyet cüzdanları beraberlerinde olarak tayin olunan günde subede hazır bulunmaları ilân olunur.

Nazmi Topçuoğlu
Muhtelif ticarî teşekküllere
mensup heyetleri kabul etti

Dün şehrimize gelen Ticaret Vekili Topçuoğlu dün sabahtan itibaren şehrimizdeki tetkiklerine başlamıştır. Vekil sabah saat 10.30 da mintaka ticaret müdürlüğüne gelmiş, ilk olarak Osmanlı ve İtalyan bankaları müdürleriyle görüşmüştür. Nazmi Topçuoğlu bundan sonra tiftik ve yapıları ihracatçıları Birliğinin idare heyeti toplantısında bulunmuş, birliğin çalışma esasları üzerinde direktifler vererek bu teşekkülün maksadını izah etmiştir. Vekilin öğleden sonra tetkikleri daha mühim olmuştur. Yağ meyva ve sebze kooperatifi müdürü kendisini ziyaret ederek yağ meyva ve sebze ihracatımız hakkında kendisine malumat vermiştir. Aynı zamanda bu maddeler üzerindeki ihracatımızın arttırılması için üzerinde alınacak tedbirler de görüşmüştür.

Bundan sonra liman işletmeleri umum müdürü Raufi Manyas vekil tarafından kabul edilmiştir. Bu sırada yerli vapur armatörleri vekilin yanında toplanmışlar, harice vapur işletilecek meselesi etrafında görüşmüşlerdir. Son günlerde ecnebi vapurların limanlarımıza gelmemeleri dolayısıyla ihracatı müşkül vaziyete giren maddelerimizin yerli vapurlarla ihracatını temini hakkında bazı kararlar verilmiştir. Yakında bu karar tatbik edilecek, ihracatımız ecnebi vapurların elinden alınacaktır.

Armatörlerden sonra manüfaturacılar vekili ziyaret ederek son ihtikâr yazıyı üzerinde izahat vermişlerdir. Bu arada makara buhranı üzerinde görüşülmüş, İtalya ve Rusyadan makara gelmediği anlaşılmıştır.

Bu yolda ne gibi tedbirler alınması lâzım geldiği hakkında tüccarların fikri alınmıştır.

Diğer taraftan yumurta ihracatçıları da ticaret vekâleti ihracatı teşkilâtında müdürü Serveti ziyaret ederek vekile bildirilmek üzere bazı temennilerde bulunmuşlardır.

Yumurtaçılar bilhassa 936 senesinde İspanya ihtilâli başladığı zaman bu memleketi sevk ederek İspanya hükümeti tarafından müsadere edilen malların hâlâ

(Devamı 5 ıncide)

Emekli öğretmenlere mesken
bedelleri hazıranda verilecek

1932 ders yılına ait müterakim mesken bedellerinin son kalan dört aylığın öğretmenlere tevzi edilmesi için alâkadarlara tebligat yapılmıştır. Bundan başka öğretmenlere şimdikiye kadar ödenmeyen tehzat bedelleri de yakında verilecektir. Meslekten ayrılmış öğretmenlerle tekaüde sevk edilmiş olan emekli öğretmenlerin 932 yılına ait mesken bedelleri 940 yılı bütçesine konulmuştur. Bu gibi öğretmenler alacaklarını haziran başında alacaklardır.

KISA HABERLER

Şehirde:

* Karadenizde şiddetli bir fırtına başlamıştır. Ufak deniz vasıtasıyla Kavakta demirlemek mecburîyetinde kalmışlar, Karadenize çıkmamışlardır.

* Son altı ay zarfında belediye memurları tarafından 5520 gıda maddesi numunesi alınmış, bunlardan 78 zi bozuk, 4742 si de numune muvafık çıkmıştır. Bozuk maddeleri satanlardan 14 kişi mahkemeye verilmiştir.

938 senesi zarfında ise 8098 gıda maddesi numunesi alınmış, bunlardan 1495 si bozuk çıkmıştır.

Memlekette:

* Mintaka liman reisliği Silivri limanını 10 bin lira sarf ile ıslah etmeğe karar verilmiştir. Limana bir mendirek yapılacak ve sahil temizlenecektir.

* İzmirde kuru meyvacılar ihracat birliği toplanmış ve yeni yıl bütçesi tetkik ve tasdik olunmuştur.

* C. H. Partisinin tertip eylediği seri konferanslardan ikincisi İskenderun Halkevi salonunda verilmiştir. Dil, tarih, coğrafya fakültesinden Dilaçar'ın Alpın İrk ve Hatay Halkevi meyzulu bir konferansında vali Ş. Sökmensüer ile Parti müfettişi, memurlar, öğretmenler ve kalabalık bir dinleyici kütləsi hazır bulunmuştur.

Konferans büyük bir alaka ile takip edilmiş ve çok beğenilmiştir. Aynı maksatla Hataya gelmiş olan profesör Abdülkadir de Reyhani yede bir konferans verecektir.

* İzmirde Kemalpaşa kazasına tâbi Kurudere köyünde Bayan Cenâneti kaçırıp kirlenen Mehmet Doğan kanunca muhakeme edilmekteydi. Mehmet kirlettiği kızla evlenmeğe

talip olmuş ve nikâhları kıyıldık-tan sonra mevkuf serbest bırakılmıştır.

* İzmirde bütün satışları devam etmektedir. Tütün yetişen yerlerde satılan yeni mahsul 14 milyon kilodur.

* Vakıt vakıt zelzele hareketine maruz kalan Dikilinin şimdiki haritasile müstakbel plânının yapılması için Kızılay Cemiyeti 1500 lira para göndermiştir.

* Bir müddetberi Ankarada Manisaya ait işleri yoluna koymak üzere bulunan vali Faik Türelinin bu hafta dönmeceği bildirilmiştir.

* Son zamanlarda İzmir mintakasında şap hastalığı görülmeye başlamıştır. Hastalık koyunlar arasında yüzde 40 telefata vermektedir.

* Ayvalıkta zeytin mahsulü iyi olmuştur. Yağ fiyatları da günden güne yükselmektedir.

* Balıkesirde merkezde bağlı köy muhtarları valinin riyaseti altında toplanmışlardır. Yeni sene zarfında Balıkesir kazalarında yol inşasına geçilecek ve yeni fidanlıklar açılacaktır.

* Sivas valiliğine tayin edilen Kars valisi Akif Eyyudoğan vazifesinden ayrılmış ve bu münaşebete şerefine 150 kişilik bir çay ziyafeti verilmiştir.

* Beden Terbiyesi Direktörlüğü ikincikanunda Uludağda bir kayak kursu açacaktır. Kursu kişi fazla vilâyetlerden mütehasşisler gönderilecektir.

* İnhisarlar İdaresi İzmît merkezinde köylerinde tütün tipinin mütecanis bir hale konulmasına karar vermiştir. Bu itibarla bu köylere uygun bir tohum tipi tesbit olunacaktır.

* Geyve İstasyon postanesinde halkın işleri çabuk görülmektedir. Bu itibarla halk çok memnundur.

Üsküdar ekmekleri
niçin bozuk?

Fırıncıların şirket kurması buna sebep olmuştur

Üsküdar parti kongresinde Üsküdar ekmeklerinin bozuk çıkmasından şikâyet edilmiştir. Vali ve belediye reisi doktor Lütfi Kırdar bozuk ekmek çıkmasın sebebi tahkik ettirmiş. Üsküdar'daki fırıncıların bir şirket kurmalarının buna sebep olduğu anlaşılmıştır. Üsküdar kaymakamı bu hususta tahkikat yapmaktadır.

Ankarada bir teknik okulu kuruluyor

Mektep 941 yılında açılmış olacak

Günden güne sayıları artan fabrikalarımızın ve diğer endüstri müesseselerimizin teknik kadrosunu hazırlamak üzere yurdumuzda bir yüksek mektep kurulması, esas itibarile kararlaştırılmış bulunmaktadı. Haber aldığımız göre, bu maksatla alâkalı vekâletler müesseselerinden mürekkep bir komisyon çalışmaları başlamış bulunmaktadı. Bu tesis için Mec. listen tahsisat istiyecek olan komisyonun avan projesi bu komisyon tarafından vücude getirilecektir.

Verilen malûmata nazaran bu yüksek mektep Ankarada kurulacak ve teşkilât itibariyle Berlindeki bu yüksek mektep dünyamın her tarafından gelen talebeleri yüksek mühendis yetiştirir. Bir çok Türk gençleri de burada tahsil görmüşlerdir. Ankarada açılacak olan yüksek teknik mektebinin tam teşkilâtı olacağı ve 1941 ders yılına kadar yetiştirileceği zannolunmaktadır.

Arjantin'e ceviz ihracı serbest bırakıldı

Arjantin ceviz ve fındık ihracatı serbest bırakılmıştır. Yalnız Arjantin bize gönderdiği mallar mukabilinde sekvivat yapılacaktır. Zeytinyağ, tuzum için de muayyen nisbetler kabul edilmiştir.

Lâstik fabrikatörlerinin bir müracaatı

Lâstik fabrikatörleri dün mm. taka iktisat müdürlüğünde bir toplantı yapılarak hariçten kaçak getirilmesinin temini için görüşmüşlerdir. Fabrikatörler Vekâlete müracaata karar vermişlerdir.

Kasap dükkânları teftiş edildi

Belediye Sıhhat müdürü Osman Sait dün Karaköyle Topkane arasındaki kasap dükkânlarını teftiş etmiştir.

Ebeler sıhhat dairelerinde bulunacak

Belediye ebelerinin bundan sonra kaymakamlıklardaki sıhhat dairelerinde bulunmaları kendilerine bildirilmiştir. Ebeler şimdiye kadar evlerinde bulunuyorlar, icap ettikçe çağırılıyorlardı.

İki yaralanma

Galatada Değirmen sokağında Cavidanım evinde oturan Behzat isiminde bir çocuk dün merdivenden düşerek vücudunun muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Bundan başka Beykozda İshakpaşa mahallesinde oturan kundura fabrikası amelesinden Tekirdağlı Orhan dün sabah fabrikaya gitmek üzere yoktan inerken ayağı kaymış, düşmüştür. Orhanın sağ ayağı kırılmış, hastaneye kaldırılmıştır.

Ecnebi ve ekalliyetli öğretmenlerinin ders saatları

İstanbulun muhtelif kulliyetleri etrafında Maarif Vekilinin ile temas etmek üzere Ankara ya giden İstanbul Maarif müdürü Tefik Kut'un şehrimizde döndüğünü yazmıştı. Bay Tefik Kut Ankarada bir ders saatından itibaren tatbik edilmekte olan yeni tedrisat şeklinin İstanbuldaki tatbik vaziyetini etrafında Vekillike izahat yapmıştır. Bundan başka ecnebi ve ekalliyet okullarında haftada bir öğretmene 24 saatten fazla ders verilip verilemeyeceği meselesi etrafında Vekillikten direktifler almıştır. Öğretmenlerin gerek resmi ve gerekse ekalliyet okullarında okuttukları ders saati mecmuu yirmi dört saatiye düşürülecektir. Öğretmenlerin resmi okullardaki ders saatleri me ilâve olarak yaptıkları müteakıl saatleri bu hesaba dahil edilmeyecektir.

Üsküdar meydanı

Üsküdar meydanının tamamı işi devam ediyor, meydanın saat kaldırılarak çesmeninin ne konacaktır.

Bir motör devrildi

Cibalide oturan İsmail Şikâri, Hâmit isiminde üç arka arkası Cibaliden bir sandal kiralyaparak Boğaza çıkmışlardır. Yolda bir rek çekmekten vorulunca sandalın Şileli Ahmedin Kanat isimindeki motörünün arkasına bağlanmışlardır. Sandal Emirhan önlere arkatının tesirile devrilmiş, üç arkadas denize düşmüşlerse de motör tayfası tarafından kurtarılmışlardır.

M. Turhan Tan

Maruf muharrir M. Turhan Tan'ın rahatsız olduğunu teessürle haber aldık. Kendisine acil şifalar dileriz.

Mebus Galib Bahtiyar hakkında

Ankara, 18 (Hususî) — Galip Bahtiyar Gökerin teslim masuniyetinin kaldırılması hakkında hükümetin müracaatını tetkik eden teşkilâtı esasive emniyetin takibatını devre sokmuş na brâkılmama karar vermiş ve keyfiyet umumî heyetin tasarrufuna arz edilmiştir.

Telgraf reis muavini müfettiş oldu

Ankara, 18 (Hususî) — Telgraf işleri reis muavini Hikmet Tekebaş telefon müfettişliğine nâken tayin edilmiştir.

Millet Meclisinin dünkü toplantısı

Ankara, 18 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Doktor Mazhar Germen'in başkanlığında toplanmış ise de, ekseriyet bulunmadığından celse açılmamıştır. Meclis çarşamba gün toplanacaktır.

Demiryolları umum müdür muavinliği

Ankara, 18 (Hususî) — Devlet Demiryolları umum müdür muavinliğine dokuzuncu işleme müdürü Kemal Topkapıya tayin edilmiştir.

İzmitteki muhakeme

İzmit, 18 (Hususî) — Dolma bahçe izdihâm hâdisesi muhakemesi şahitlerin ifadeleri henüz gelmediğinden bu ayın 27 sine bırakıldı.

En doğru takvim

Onu, iki hafta sonra ucuz bir bedelle edinebileceksiniz

940 yılı için şimdiye kadar kullanılan takvimlerde yanlışlıklar bulunduğu dair birkaç gün önce beri şüpheli zatlara atfen gazetelerde yazılan şikâyetleri okumuyorsunuz.

Bu yanlışlıkları düzeltmek için tek care bir başka, fakal doğru bir takvim almaktır. Bu doğru takvim de Vakıt matbaası tarafından hazırlanmıştır. İki hafta kadar bekleyiniz. Peşin ucuz bir bedelle edinebileceksiniz.

Görüp düşündükçe

Teknenin intiharı

İki gündür, ortalığı heyecana veren Alman cep zırh... intihar etmiş. Askerlik bakımından bu hareketin mânası nedir? Bilmem! Fakat ben, bunda zavallı bir teknenin intiharından başka bir şey göremiyorum.

Topları patlar, makinesi işler ve içinde canlı adamlar yaşarken, bir gemi, bir kavgaya gemisi, er meydanından çekilerek kendini batırılmaz.

İntihar, bir kahramanlık hamlesi değil, bir sinir siskalığıdır. Telgraflar "Fon Spe" den 760 kişinin bir başka gemiye geçtiğini, erzakının taşındığını da bildirdiler. Şu halde "intihar"ın da mânası kalmıyor. Çünkü kendine kıyanlar, yer yüzünde kıymet verecek bir şey bulamadıkları için, yerin altına girerler. Yukarıda askerlik bakımından bu hareketin mânasını sormuştum. Bizim orduda son atıma kadar bütün silâhlar kullanılmadan, kılıçlar kırılmadan, son diş ve son tırnak sökülmeden beyaz bayrak çekilmez. Zaten Türk siperlerine giren düşman kanlı cenazeden başka ganimet kalmadı, günü bilir.

Alman süvarisi, kendinden kuvvetçe zayıf, silâhça düşkün bir hasım karşısında kaçmakla iyi not alamamıştır. Başlangıçtaki kusurunu, bari şanlı bir akıbetle örtüp donatarak, adını tarihe verseydi. Deniz tarihini bilenler, bu geminin adını taşıdığı kumandanın, gerçek bir kahraman olduğunu söylerler. Bu adın varisleri, ona layık olduğu hürmeti göstermelidir. Son deniz kavgasında İngilizler, bir kere daha ananevi şöhratlerini parlattılar. İnce zırh, hafif top ve en fena şartlar içinde düşmana saldırmaktan çekinmediler. Yaralı "Ekser" in bayrağına takılan nişan, kumandanına verilen rütbe beyhude değil.

Zaten "Fon Spe" nin süvarisi de kendi ağızla İngiliz denizciliğinin üstünlüğünü itiraf etti.

Şu halde Fon Spenin intiharına alelade bir teknenin, dışı bir sinir sarması içinde delinmişinden fazla ehemmiyet vermek doğru olmaz.

Hakkı Süha GEZGIN

Belgratta bir şirketin müdürü öldürüldü

Müdürü vuran bir zabıta memurudur

Belgrat 18 (A.A.) — İmtiyazlı zahire ihracat şirketinin umumî müdürü Edo Markoviç bazı şüpheli ahval ve şerait altında apartimanında katledilmiştir.

Belgrat, 18 (A.A.) — İmtiyazlı zahire şirketi umum müdürü Markoviçin katli hakkındaki tafsilât resmî tebliğde şu şekilde verilmektedir:

Son günlerde zabıta tarafından komünist hareketleri hakkında yapılan tahkikat neticesi olarak, bu sabah saat 6 da ikisi sivil olmak üzere üç memur Markoviçin oğlu, talebeden Rankoyu istişvap

etmek üzere Markoviçin evine gitmişlerdir. Resmî memurla sivil memur apartımına girmişlerdir. Kapıyı açmağa gelen hizmetçi kadın meçhul adamların, Markoviçin kızına tecavüz ettiklerini söyleyerek haykırmağa başlamıştır. Markoviç, sokakta bekleyen polis memuruna iki el tabanca sıkarak onu yaralamıştır. Yaralanan memur karşısındakinin kim olduğunu bilmeyerek mukabele etmiş ve Markoviç öldürmüştür. Bu tahkikat yetki vaka mahallinde bulunuyor. Markoviç, ecebî memleketlerde iyi tanınmıştır.

Romanya - Sovyet hududu henüz açılmadı

Cernauti, 18 (A.A.) — Havas: Romanya - Sovyet hududu henüz açılmamıştır.

Danimarkaya Almanya transitiyle geçecek olan 300 vagonla Almanyaya gidecek olan dokuz

vegen, Rusların işgali altında ki Leh topraklarından geçebilmek için Sovyet lokomotiflerini beyhude beklemektedir. Sovyetler bu hususta çekilen telgraflara cevap vermemişlerdir.

Millî siyaset düsturu

(Baş tarafı 1 incide)

her ne pahasına olursa olsun, şimendifer yapmak ve işletmek satınan millete mal edeceğiz. Ecebî fen adamlarına müraacaatımız sadece Türk mühendislerini ve işçilerini ilk zamanlarda yetiştirmek maksadile olacaktır...

On altı yıl evvel Aziz Cumhuriyetimizin ağzından heyecanla dinlediğim bu sözleri o zaman (Vakit) sütunlarına nakletmiştim; gazetenin koleksiyonu bu kıymetli hatıranın canlı bir şahididir.

Muhterem İsmet İnönü'nün Erzurumdan avdet ederken Sivas'ta Türk mühendislerine söylediği takdîrîk sözleri dünkü gazetelerde okurken bu hatıramı tekrar yaşadım; bakınız şimendifer siyasetinin babası ve başarıcısı olan Büyük Şef on altı sene sonra Türk mühendislerine neler diyor:

Cumhuriyetin açtığı şimendifer güzergâhları hep birbirinden zor, birbirinden kıymetli olmuştur. Samsun - Sivas hattı mühendislerimiz için iftihar olunacak eserlerdedir. Erzurum güzergâhı ise çetin olmakta sınaî tesislerin her şeyden pek ziyade bulunmasında diğer bütün hatlarımızdan üstündür. Savsa boğazının, bilhassa Atma ve Pingene boğazlarının inşaatı fen kudretinin ve insan azminin nadir

eserleri olarak temâşa olunmaya değer. Erzurum hattında bütün iş ve muvaffakiyet Türklere aittir."

Demek oluyor ki on altı yıl evvel memlekette "Türkler şimendifer yapamazlar" fikri hemen hemen umumî bir kanaat halindeyken cumhuriyet hükümetinin azmi sayesinde bunun aksi fiilen isbat edilmiştir; şimendiferlik fenni millî sanatlarımız arasında girmiştir. Fakat bu mühim netice ancak Türk mühendisleri ve Türk işçileri ile yapılacak bir takım sınaî eserlerin bozulup telrar yapılması ihtimalini ve bu ihtimalin mucip olacağı zararları göze almak ile mümkün olabilmektedir.

Fikrimizce sevgili Cumhuriyetimizin şimendiferlik fennini millî bir sanat haline getirmek için tatbik ettiği hattı hareket, ilim ve sanat hayatının her sahalarında takip olunacak bir düstordur.

Resimde, mimaride, kimyada, tababette hülâsa ilim ve fennin her şubesinde ecebî ihtisastan istifade ederken Türk çocuklarımızın, Türk gençlerinin yetiştirilmesi hududunu aşmaması lazımdır. Türk milleti ve Türk vatanı ancak kendi evlâtlarının omuzları üstünde yükselir.

ASIM US

Sovyet - Fin harbi

Rus kıtaları şimal mintakasında ilerliyor

Bu yüzden İsveç ve Norveçte endişe artıyor

34 Sovyet tankı tahrip edildi

Helsinki, 18 (A.A.) — Uzak şimalde cereyan eden askerî hareket hakkında verilen haberlere göre Ruslar, son günlerde efrat ve malzeme bakımından mühim miktarda takviyeler aldıktan sonra tekrar taarruza geçmişlerdir. Düşmanın adetçe üstünlüğü karşısında Finlandiyalılar küçük Salmijaervi şehrini terketmişler ve şehrin cenubunda müdafaa mevzilerine çekilmişlerdir. Finlandiyalılar, Sovyetlerin uzak şimal mintakasında ilerlemesinden endişe duymamakta ve takviye kuvvetleri sayesinde bu ileri hareketini durdurmak ümidini beslemektedirler. Buna mukabil bu taarruz, hareketi İsveçlilerle Norveçlileri endişeye düşürmektedir. İsveç ve Norveç, Rus kıtalarının hudut istikametinde ilerlemelerini karşı hüddun bazı noktalarını son günlerde takviye efradıyla kuvvetlendirmişlerdir.

FINLER DAHA FAZLA KAR YAĞMASINI BEKLİYOR

Bern, 18 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Nouvelle Gazette de Zurich'in Stokholm muhabiri, Finlandiyalılar, daha bol kar yağmasını sabırsızlıkla beklediklerini haber vermektedir. Memleketin şimal kısmındaki göller, şimdi Sovyet tanklarının geçmesine imkân bırakacak kadar donmuştur. Bunların geçmesine meydan vermemek için bir buçuk metre daha kar yağması lazımdır. Buna mukabil, göllerin buzlu, Finlandiya ordusu için istifadeli bir nokta arzemektedir. Çünkü bu sayesinde, göller mükemmel bir tayyare meydanı hali almaktadır.

Diğer taraftan, aynı muhabir, İsveç ordusu Finlandiya şimal hududundaki kıtaatı başkumandanlığına General Negrin'in tayini, İsveç hükümetinin her türlü ihtimallere karşı koymak hususundaki azmine yeni bir delil telâki etmektedir.

SOVYETLERİN TEBLİĞİ Moskova, 18 (A.A.) — Tebliğ:

17 Kânunuevvelde, Murmansk istikametinde Sovyet kıtaları Petsamonun cenubundaki yolu takip ederek 75 inci kilometreye varmışlardır.

Ukhta istikametinde Kursu mevkiini işgal eden Sovyet kıtaatı huduttan itibaren 132 kilometrelik mesafeye varmışlardır.

Diğer istikametlerde yalnız istikfa faaliyetleri ve bazı noktalarda da topçu ateşi olmuştur.

İSVEÇTEN İKİ BİN GÖNÜLLÜ FİNLANDİYAYA GİDİYOR

Amsterdam, 18 (A.A.) — Sovyet kıtaatının yukarı şimalde İsveç ve Norveç hudutları istikametinde ilerleyişi şimal memleketleri tesanüdünü kuvvetlendirmektedir.

Gazetelerin başlıkları, "Finlandiya'nın davası bizim davamızdır" gibi yazılarla doludur. İki bin kişilik bir gönüllü kafilesi Finlandiyaya gitmeğe hazırlanmıştır. Finlandiyaya yapılacak askerî yardım hareketi mütema'diyen genişlemektedir.

pencerelerden bahar taşıyor gibidir. İnce zevk, ince sanat, Holandaya hâkim olan iki büyük kuvvet ki, onlara başlı başına bir vasıf veriyor...

Büyük şimendifer köprüsü döndü; bize yol açtı. Barakanın içinde bir tek insan, düşünmeye basıyor; koca çelik kitlesini istediği gibi harekete getiriyor. Elektrik kuvveti değil, insanların zekâ kudretidir. Ben de bu cemiyete mensup olduğum için olacağ. İnsanın büyük eserine bakdım; göğsümün içinde tatlı bir gurur duyduğum...

Saat dört buçuk. Artık Holandalarını terkediyoruz; cenup istikametinde son süratle yol alıyoruz...

— BİSKAYA —

Dr. Cemil Süleyman

Mektupları:

Holanda sularında Rotterdam bir nehir deltası üzerinde birbirlerine köprülerle bağlı küçük macıklara kurulmuş bir şehirdir

GÜN: güneş, çıplak sahilleri, kızgın bir kum sahilleri sararmıştı. Şurada bir kaç çalı kümesi, parlıyordu. Bütün sahil, vahşi görünüyordu. Ezdi ki, bu çıplak kumarkasında, bu dikenli yığınlarının biraz ötede Amsterdam vardır. Dış bakarken, sahilin ufukları devamı gibi sahra görüyor, her şey su sathında kaybolup gidiyor. Halbuki bu toprakların bir cihan, bir dünya imden sonra ahiret gıyâhı içinde bir dünya. Yanında da üstünde fevri bir cihan!

Limana girerken, bin cisim var, insanın zihni, düsturlar karşısında gidiyor; yüzlerle otomatik türlü türlü tahmil ve tahminler, çocukların mekâmları gibi, iptida o kâinat görünüyor; fakat gibi ecesam, kendi kenarına hareket gelince, insan, meşerin cemaдата intihârini tevehhüm ediyor; bağli gibi, yüzlerle anda işliyor; sanayi, bir anda dünyanın ana dağılacak olan tevzi ediliyor...

akla ve hayale gelmez bir bayrağını taşıyan rastgeldik; zannettik meşimil bir sergideyiz; arkasında dünyanın temâşa ediyoruz.

Rotterdam limanı yükledi. İhtiva ettiği atelye tezgâhlarına nazaran bir ayrılmıştır. Köşeli hububat yüklediği şey eşyasının tahmil eyleyebilir; hep ayırır. Li bir kısmı gemi inşaatı, balıkçılığa ve bir posta vapurlarına tahmil edilmiştir. İnsan, icerilerde bir tuzak içinde kalıyor, bir daha çıkamayacağı, bir daha çıkamayacağı, gece olunca sular insana vehim

Rotterdam için şimalin Venedikler, Bir nehir deltası üzerinde, birbirlerine köprülerle bağlı, küçük ada üstüne kurulmuş bir olan Amsterdamın, bir andran bir çok yerdir. Fakat Amsterdam kısmı, daha ziyade sahanesinin kâin oldu. Her olmasi itibarile Venedik feerik gece hayatı bu noktadır. Akşam olunca kaplanır; müessesat tahalücün ıssız ve cansız gibi buraya da keder çöker; ışıklar söner, se orada bulunların hiç birisi, tayyareden korkmazmış. Benim denizciliğimden fırtınalı gecelerde biraz korkunç ve tehlikelidir ama, ne de olsa insanın eli ayağı bir şeye değiyor; deniz, boşluk kadar korkunç görünmüyor...

NIHAYET kömürü burada alabildik; ertesi gün Rotterdamdan da hareket ettik. Gün düz gözüyle kanaldan geçiş, çok eğlenceli olmuştur. Yeşil ve düz bir ovanın ortasından gidiyor gibiyiz. İki tarafta zarif binalar, çiçek bahçelerinin ortasında sık ve asude çiftlik evleri var. Tarla halinde çiçek yetişiyorlar. Çiçekçiliği bu kadar müterakkî olduğu yer nadirdir. İnsanlar, tabiatı ellerine almışlar; ona, kendi zevklerine göre renk ve şekil vermeye çalışıyorlar ve muvaffak oluyorlar. Bir kız, elinde bir buket taşıyordu. Tabiatın ince sanatına hayran oldum. Bir ay çiçeği büyüklüğünde siyah karantil... İlk defa görüyorum. Hecai menekşelerin akla hayret veren güzelliği, sümbüllerin, lilelerin bütün yer yüzünde görülmesi şekilleri var. Esansızlık büyük bir servet getiriyor. Çiçeğe karşı iptilâ şeklinde bir heves göze çarpıyor. Elinde çiçek aşımının kız ve kadın, yok denilebilir, Balkonlardan,

ROTTERDAM... Birinci de... Rotterdama bir Avrupa ticaret merkezi; Amsterdamdan daha misli daha işlek ve daha kalitelidir. Cava yolu, bu başlar; Batavyada ni... Rotterdama uymadı. Rotterdama karar verdik...

ELLERİN DİLİ: 19

Muvaffakiyete işaret eden çizgiler hangileridir?

Muvaffakiyete işaret eden Güneş hattı mühim ve sayıları tetkik hatlardan birisidir. (Resim 15, numara 1.1).

Bu hat olma, dikkatle çizgisinin rolü bir hiç mertebesinde incedir, saadet getirmeyecek, en büyük kabiliyetler bile — Güneş hattı olmazsa — u. yuyup kalacak, meydana çıkması yacaktır.

Bir kabiliyetin meyva vereceği ancak Güneş hattı mevcudiyetindedir.

Güneş hattı umumiyet itibarıyla şans tesmiye olunan mazhariyetin yegane garantisidir. İyi resmedilmiş bir mukadderat hattına malik olan mevzuun kafa çizgisi ve mukadderat hattı fena resmedilmiş bile olsa muvaffakiyeti garanti edilmiş demektir.

Güneş (muvaffakiyet) hattı, na malik olan kimseler diğer şahıslara daha çabuk tesir etmek, servete, hürmete ve muvaffakiyete daha çabuk kavuşmak fırsatlarına, kabiliyetlerine maliktir. Bu gibi şahıslar daima bahtiyar olmakta ve iyi bir mevki işgal etmektedirler. Esasen muvaffakiyetleri de bu şekilde ölçülmektedir.

Bir el üzerinde Güneş hattı belirmeğe başladıktan sonra mevzuun yükselişini çok mükellem bir mevki temin edeceğine hükmetmek icap eder.

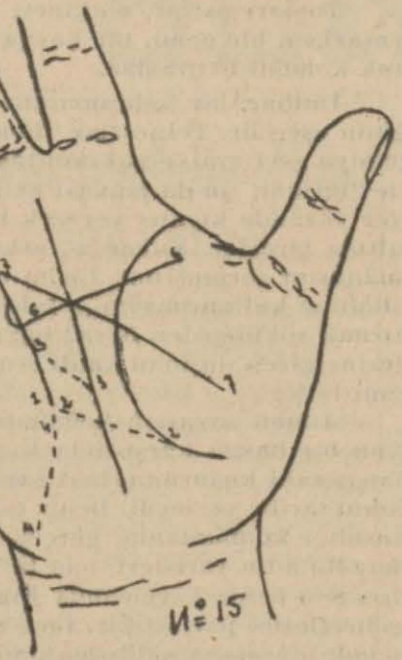
Güneş (muvaffakiyet) hattı iki muhtelif şekilde başlayabilir:

Güneş hattı kafa çizgisinden, hayat hattından, mukadderat, vahut kalp çizgilerinden doğabilir; yahut ta bazen bu hat Güneş tepeciği üzerinde küçük bir hat halinde bulunur.

Hayat hattından gelen bir Güneş (muvaffakiyet) çizgisi, mevzuun sürmekte olduğu hayat her ne olursa olsun, şansa hiç bağlanmamış olan bir muvaffakiyete işaret eder. (Resim 15, numara 2.2).

Mukadderat çizgisinden gelen bir muvaffakiyet çizgisi, muvaffakiyetin şahsî gayretî neticesinde elde edilmiş olduğunu gösterir. (Resim 15, numara 3.3). Avuç içinden başlayan ve diğer birinci derecedeki hatlarla irtibatla malik olmayan bir Güneş (muvaffakiyet) çizgisi bir çok müşküllerle pençeleştikten sonra elde edilecek olan bir muvaffakiyete delâlet eder.

Ay tepeciğinden başlayan bir Güneş hattı (Resim 15, numara 4.4) muvaffakiyetin başka kimselerin karpisinde elde edilmiş olduğunu gösterir. Bu kati ve değişmez bir işaret değildir. Bu işaret servet ve sağlam bir mevkie işaret etmez. Muvaffakiyet



daha ziyade ekfârı umumiyeyi alâkadâr eden işlerdedir. Bu işarete umumiyet itibarıyla herkes tarafından sevilen, tutulan aktörlerde, aktrislerde hatiplerde ve bazı doktorlarda tesadüf olunur.

Bu mesleklerle sahip olan kimseler mevzuu bahis işarete de malik olurlarsa bu kendileri için büyük bir muvaffakiyet ve şöhrat alâmetidir.

Kafa çizgisinden gelen bir Güneş hattı mevzuun şahsî gayret ve fikrî meziyetleri sayesinde varacağı muvaffakiyeti gösterir. Fakat bu muvaffakiyet daima hayatın ikinci varısında — Bu işarete entelektüel zümrede, âlimlerin ve muharrirlerin ellerinde rastlanır.

Güneş (muvaffakiyet) hattı kalp çizgisinden başlıyorsa bu işaret muvaffakiyetin olgunluk devresinde başlayacağını ve daha ziyade mevzuun hissi rabıtaları ile alâkadâr bulunacağını gösterir. Bu gibi hallerde biraz geç fakat çok mesut saadetlere hükmetmek lâzımdır. Bu işaret ihtiyarlıkta saadet ve rahatlığa delâlet eder.

Güneş tepeciği üzerinde müstakillen resmedilmiş olan bir Güneş (muvaffakiyet) hattı muvaffakiyetin çok ilerlemiş bir yaşta ve pek geç olarak geleceğini ve bu muvaffakiyetin hememen hemen hiç bir işe yarayamayacağını haber verir.

Güneş parmağı tesmiye olunan üçüncü parmak ikinci parmağın çok uzun olması ve Güneş hattı vâzih bir şekilde resmedilmiş ise bu takdirde mevzuun kumara ihtilâsı olduğuna hükmetmek lâzımdır. Hemen hemen bütün büyük kumarbazlar bu işarete maliktirler.

Üçüncü parmak ikinci parmak ile aynı boyda bulunuyorsa para mevzuun başlıca hırsmı teşkil edecektir. Bu işarete malik olan kimseler para canlıdır.

Eğer üçüncü parmak çok uzun (fevkalâde uzun) ve kıvrık ise bu takdirde mevzuun her ne pahasına olursa olsun para elde etmek hırsmında olduğuna hüküm lâzımdır.

kak burada gizli bir kasa filân bulunuyordu. Her halde tam hayvanın yatmış olduğu yere işaret etmeliydi. Jan hayvanının bulunduğu köşeye doğru ilerledi. Kaplan bir hamle yaparak üzerine atıldı. Bereket versin ki Jan icap eden müdafaa vaziyetini almıştı. Belin sivri dişleri hayvanın göğsünü karşıladı ve aynı zamanda Jan simsek gibi bir hareketle belin sapını hayvanın başı üzerine yerleştirdi. Hayvan korkarak geriledi. Artık aynı enerjiyi gösteremiyordu. Bir köşeye çekilmiş muttasıl esniyordu. Nihayet uzandı ve derin bir uykuya daldı.

Jan derhal bu sükûnet devresinden istifade etti. Acele acele parkeleri muayeneden geçirdi. Hiç bir şey göremiyordu. Eğer bir köşede bulunan ve hafifçe daha koyu renkte ve biraz çökük vaziyette bulunan bir parke olmasaydı hiç bir şey

nazarı dikkati celbetmeyecek ve araştırmalarına nihayet verecekti. Fakat Jan bundan hiç bir netice elde edemiyordu. Bilâhara farketti. Parkeyi boş yere zorladı, çaktı, itti fakat yerinden bile oynatamadı. Artık teşebbüslerine nihayet verecekti. Yerinden kalktı. Felinetin bulunduğu köşeye doğru gitti. Hayvan uzanmış sessiz yatıyordu. Tehlikeden uzak olduğuna emin olduktan sonra Jan yeniden eski yerine döndü. Bir eseri tesadüf olarak iki ayağı birden biraz çökük olan parkenin üzerine tesadüf etti. O zaman ayağının altındaki parkenin daha ziyade çöktüğünü hissetti ve yahut ona öyle geldi. Maamafih, bir tecrübe geri kalmadı. Bütün kuvveti bastı. Artık şüphesi kalmamıştı. Ayağının altındaki parke müteharrikti. Basıldı. Çöktü. Herhalde altındaki bir şey gizlenmiş olmalıydı. Yoksa burada gizli bir yolun methaline mi tesadüf etmiş bulunuyordu. Etrafına bakındı, tehlike yoktu. Faaliyetini arttırdı ve daha büyük bir kuvvetle parkeye asılmağa başladı. Bütün kuvvetiyle parkeyi aşağıya doğru itiyor, çekiyor yerinden oynatmağa çalışıyordu. İlk evvelâ hiç bir şey nazarı dikkatini

BUGÜNkü RADYO

19 - 12 - 939 Salı

12.30: Program ve memleket saat ayarı. 12.35: Ajans ve meteoroloji haberleri. 12.50: Türk Müziği: Çalınlar: Reşat Erer, Vecihe, Cevdet Kozan, Kemal Niyazi Seyhun. 1 — Okuyan: Muzaffer İkcar. 1 — Nikrız Peşrevi. 2 — Lemi — Nikrız şarkı: (Yavru gün yavaşını aşkın ateşi sandım). 3 — — Nikrız şarkı: (Fatma). 4 — İzmirli Hayri — Hüzzam şarkı: (Her gün o güzel sahile yalnızca inerdi). 5 — Sadettin Kaynak — Hüzzam türküsü: (Elif). 6 — İzmirli Hayri — Hüseyin türküsü: (Cemile kız). 7 — Yesari Asım — Hüseyin türküsü: (Sarı Zambak). 2 — Okuyan: Meharet Sağnak. 1 — Mahmut Celâlettin Pş. — Hüzzam şarkı: (Kerem eyle). 2 — Arif Bey — Kürdülhicazkâr şarkı: (Bais fegani nuleme). 3 — Lemi — Mu. hayyer şarkı: (Gezdim yürüdüm). 13.30/14.00: Müzik: Hafif Müzik: (Pl.) 18.00: Program. 18.05: Memleket saat ayarı, Ajans ve Meteoroloji haberleri. 18.25: Müzik: Cazband (Pl.) 18.55: Konuşma (Aile ziraatı). 19.10: Türk Müziği: Klâsik program. Ankara Radyosu küme ses ve saz heyeti. İdare eden: Mesul Cemil. 19.50: Konuşma: (Çocuk terbiyesi). 20.05: Türk Müziği: Karışık program. 21.00: Konser Takdimi: Halil Bedîl Yönetken tarafından. 21.15: Müzik: Radyo Orkestrası. (Şef: Dr. E. Praetorius). 1 — Ch. W. Gluck: Alceste operasından Üvertür. 2 — E. Wolf Ferreri: Di. vertimento, op. 20. 3 — Ch. Gounod: Faust operasından balet müziği. 22.00: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri; ziraat, esham — tahvilât, Kambiyo — Nukut borsası (Fiyat). 22.20: Serbest saat. 22.30: Müzik: (Operetler — Pl.) 22.55: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30: Yarınki program ve kapanış.

ŞEHİR TIYATROSU

Bu akşam 20.30 da Tepebaşı Dram kısmı

YELPAZE

HALK OPERETİ

Bu akşam Zozo ile ENALER

22-cuma, Gala gecesi

GİT KAL

ALEMDAR sinemasında

Harp Muhabiri

Sahra Bekçileri

ZAYİ — 1922 — 1923 ders yılında Davutpaşa Sultanisi 6 inci sınıftan aldığım tasdiknamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.

Hüsamettin Estek

Bu işaret umumiyetle hırslarda ve katillerde görünür.

Eğer kafa çizgisi de avuç içinde geniş bir şekilde resmedilmiş ve bilhassa elin yukarı kısmına isabet etmiş ve sonu kıvrılmışsa bu anormal şekil de para hırsmına ve mevzuun her ne pahasına olursa olsun para elde etmek istediğine delâlet eder.

(Daha var)

KAPLAN KONUSUYOR

- 55

Piyade ilerliyor ve artık ona karşı duran yok. Asıl Habeş kuvvetlerinin çekildikleri anlaşılıyor.

İtalyanlar bir saat içinde yarı yarıya yıkıntı haline gelen şehrin kaplarına varıyorlar. Eritreli askerler en öndedir. Evlerden sokak köşelerinden tek tük kurşunlar ve mızraklar atılıyor. Ölenler ve yaralananlar oluyor. Bu sokak savaşıdır.

Eritreli İtalyan askerleri birer kaplan çevikliğiyle homurdanarak bu evlere ve sokak köşelerine fırlıyorlar. Kadınları ve çocukları bile sokaklara çekerek süngü lüvüyorlar... Bunu yaparken de çığırın kâhkahalar atıyorlar...

Ateş ve duman içindeki şehirde İtalyanlara karşı koymağa çabaları Habeşler var...

Fakat artık şehir ele geçirilmiştir. Askerler güler ve coşkun bir sesle şarkılarını söyliyerek ilerliyorlar...

Bu hal çok sürmüyor... Şehrin yakınındaki ağaçlık ve çalılıklardan binlerce beyaz ve boz elbiseli Habeşler fırlıyorlar... Çılgın haykırırlarla şehre saldırıyorlar...

Sokaklarda korkunç bir boğuşma başlıyor.

Tüfekler patlıyor, süngüler parlıyor, mızraklar uçuşuyor, geniş ağızlı kılıçlar ve satırlar havada korkunç halkalar çizerek bir başı, bir kolu, kesip atıyor!

İtalyanlar bir çok ölü burakarak çekiliyorlar.

Tanklar homurdanarak saldırıyorlar. Şimdi zafere büsbütün koşan Habeş kalabalığı arasında boşluklar açılıyor. Çünkü mitralyözler ve toplar amansız bir ateşe başlamışlardır. Tankların üstüne saldırırlar, ona paslı tüfeklerle ateş edenler, mızrak atanlar, kılıçlarla vuranlar görülüyor. Fakat bütün bu emekler boşa gidiyor. Bunların hepsi de bir kaç kurşunla yere seriliyor, yahut ağızlarından burunlarından kan fışkırtarak, bağırsakları tozlu ve kanlı yollara fırlayarak eziliyorlar...

Habeşler şehrin sokaklarında yüzlerce ölü birakarak çekiliyorlar ve İtalyanlar oraya giriyorlar... Bu hal akşama kadar beş altı defa oluyor...

Şehir elden ele geçiyor...

Fakat son İtalyan hücumuna tayyareler de katılıyorlar. Şehirde çekilen Habeşler sıkı bir mitralyöz ve bomba yağmuru altında kovalanıyorlar.

Habeşler her an birkaç ölü birakarak kayalıklara, dağlara çekiliyorlar. Ancak karanlık çökünce görünmekten büsbütün kurtuluyorlar...

Eritreli yerli askerler at üstünde keşfe çıkıyorlar...

Şehrin etrafında kimse kalmadığını görüyorlar.

Buna rağmen şehrin dışarsında büyük bir çalıma vardır. Tankların, zırhlı otomobillerin fenerleri ortalgı aydınlatıyor, bu aydınlıkta kazıklar çakılıyor, sıra sıra dikenli teller geriliyor; bunların gerisinde yer yer siperler kazılarak nöbet yerleri yapılıyor.

Mikael bunları görür görmez: — Babam... Babamla annem nerede?... Diye haykırmıştı. — Ormana götürmüştük; oradadır...

— Bir şey oldu mu onlara?... Bir yaralı taşıyan ihtiyar bir Habeşli cevap verdi: — Biz götürdüğümüz zaman

cevap verdiler. — Peki öyle ise yatmağa gidiyorum.

Cevap vermediler, fakat her ikisi de gecenin karanlığı içinde birbirlerine gülüyorlardı.

Çünkü Habeşlerin gece baskınları meşhurdur.

Bütün gün süren sürekli yenilmelerden ve bu kadar ölü verdikten sonra böyle bir işe girecekleri umulmazdı ama, gene de tedbirli bulunmak lâzımdı.

Miralay Matanyo her yanı dolayıyor, işlerin tam olarak yapılması için lâzımgelen emirleri veriyordu.

Suradan İtalyanların şarkıları ve daha sonra alkışları duyuluyordu:

— Viva İtalya... Viva Duçel! Eritreli askerler şehrin kenar mahallelerine dalmışlar, azgın kâhkahalar atıyorlar... Afrikaneler bu zavallı ve yoksul köşesindeki bu günahsız halkı medeniyet adına durmadan boğazlıyorlar; bunda canavarca bir tat buluyorlar...

Şehrin cenup tarafından anırsızı gene silah ve mitralyöz sesleri duyuluyor. Oradan katır sırtında gelen bir yaralı dislerini gıcırdatarak, büyük bir kinle homurdanıyor:

— Kaçıyorlardı; fakat cevirdiler... Şimdi hepsini de öldürecekler... Bunların hepsi de vamyam... Hem de silahları var... İngiliz silâhi... Lâkin artık kurtulamazlar.

Şehre büsbütün karanlık çökmüştür.

Herkes yorgun ve açtı; fakat bunu kimse düşünmüyor. Gözlerinde yalnız suyun hasreti var. Kuruyan damaklar, köpüklenen ve birbirine yapışan dudaklar, ateş gibi yanan boğazlar...

Su kamyonları geliyorlar... Sıcak, boğucu ve nemli bir Afrika gecesinde bir matra su, bu ağırlıktaki altından daha değerlidir.

Ancak, suyu içtikten sonradır ki, katran renkli gecenin korkunç luğu gözlerde ve gönüllerde büyüyor.

Biris tükürür gibi söylüyor: — Yere batsın!.. Allah Afrika'da her şeyi karartmış!..

— 30 —

BİR GECE BASKINI

Mikael gece gündenberi dövülüyordu. En ön saflarda bulunduğu halde yara bile almış değildi. Halbuki hele son gün bir çığrıdan farkı yoktu. Çünkü o sabah şehre geldiği zaman babasıyla annesinin sığındıkları evin bir yığın toprak ve ağaç haline geldiğini görmüştü. Başka evlerin bir çökürde İtalyan tayyarelerinin bombalarıyla böyle olmuştu. Şurada kocaman taşların, kalsların altında hâlâ birkaç çocuk, kadın ve ihtiyar cansız yatıyorlardı. İçlerinden henüz ölmemiş olanları göz yaşları ve çığlıklar arasında şehrin yakınında, ki ormana götürüyorlardı.

Mikael bunları görür görmez: — Babam... Babamla annem nerede?... Diye haykırmıştı. — Ormana götürmüştük; oradadır...

— Bir şey oldu mu onlara?... Bir yaralı taşıyan ihtiyar bir Habeşli cevap verdi: — Biz götürdüğümüz zaman

cevap verdiler. — Peki öyle ise yatmağa gidiyorum.

Cevap vermediler, fakat her ikisi de gecenin karanlığı içinde birbirlerine gülüyorlardı.

Çünkü Habeşlerin gece baskınları meşhurdur.

Bütün gün süren sürekli yenilmelerden ve bu kadar ölü verdikten sonra böyle bir işe girecekleri umulmazdı ama, gene de tedbirli bulunmak lâzımdı.

Miralay Matanyo her yanı dolayıyor, işlerin tam olarak yapılması için lâzımgelen emirleri veriyordu.

Suradan İtalyanların şarkıları ve daha sonra alkışları duyuluyordu:

— Viva İtalya... Viva Duçel! Eritreli askerler şehrin kenar mahallelerine dalmışlar, azgın kâhkahalar atıyorlar... Afrikaneler bu zavallı ve yoksul köşesindeki bu günahsız halkı medeniyet adına durmadan boğazlıyorlar; bunda canavarca bir tat buluyorlar...

Şehrin cenup tarafından anırsızı gene silah ve mitralyöz sesleri duyuluyor. Oradan katır sırtında gelen bir yaralı dislerini gıcırdatarak, büyük bir kinle homurdanıyor:

— Kaçıyorlardı; fakat cevirdiler... Şimdi hepsini de öldürecekler... Bunların hepsi de vamyam... Hem de silahları var... İngiliz silâhi... Lâkin artık kurtulamazlar.

Şehre büsbütün karanlık çökmüştür.

Herkes yorgun ve açtı; fakat bunu kimse düşünmüyor. Gözlerinde yalnız suyun hasreti var. Kuruyan damaklar, köpüklenen ve birbirine yapışan dudaklar, ateş gibi yanan boğazlar...

Su kamyonları geliyorlar... Sıcak, boğucu ve nemli bir Afrika gecesinde bir matra su, bu ağırlıktaki altından daha değerlidir.

Ancak, suyu içtikten sonradır ki, katran renkli gecenin korkunç luğu gözlerde ve gönüllerde büyüyor.

Biris tükürür gibi söylüyor: — Yere batsın!.. Allah Afrika'da her şeyi karartmış!..

— 30 —

BİR GECE BASKINI

Mikael gece gündenberi dövülüyordu. En ön saflarda bulunduğu halde yara bile almış değildi. Halbuki hele son gün bir çığrıdan farkı yoktu. Çünkü o sabah şehre geldiği zaman babasıyla annesinin sığındıkları evin bir yığın toprak ve ağaç haline geldiğini görmüştü. Başka evlerin bir çökürde İtalyan tayyarelerinin bombalarıyla böyle olmuştu. Şurada kocaman taşların, kalsların altında hâlâ birkaç çocuk, kadın ve ihtiyar cansız yatıyorlardı. İçlerinden henüz ölmemiş olanları göz yaşları ve çığlıklar arasında şehrin yakınında, ki ormana götürüyorlardı.

Mikael bunları görür görmez: — Babam... Babamla annem nerede?... Diye haykırmıştı. — Ormana götürmüştük; oradadır...

— Bir şey oldu mu onlara?... Bir yaralı taşıyan ihtiyar bir Habeşli cevap verdi: — Biz götürdüğümüz zaman

cevap verdiler. — Peki öyle ise yatmağa gidiyorum.

Cevap vermediler, fakat her ikisi de gecenin karanlığı içinde birbirlerine gülüyorlardı.

Çünkü Habeşlerin gece baskınları meşhurdur.

Bütün gün süren sürekli yenilmelerden ve bu kadar ölü verdikten sonra böyle bir işe girecekleri umulmazdı ama, gene de tedbirli bulunmak lâzımdı.

Miralay Matanyo her yanı dolayıyor, işlerin tam olarak yapılması için lâzımgelen emirleri veriyordu.

baban henüz yaşıyordu. — Ya annem?... — O, ölmüştü. — Nerede? Onları bulmamı istiyordun...

Soruyordu; fakat cevap almadı. Kadar zaman bekleyemiyordun. Ormana gittiği zaman artık nefes almıyordu; yarı sol tarafı kafa tasiyle birlaşmış, kan içinde kalmıştı. yer kanla toprak birbirine birlaşmış, iğrenç bir halite hal almıştı.

Babası henüz ölmemişti. Çünkü onun da belkemiği vardı. boynu omuzunun düşmüştü. Hiç bir tarafını tamıyorm. sadece gözleri, lü cam donukluğuyla belkemiği siz bakıyordu.

Oğluna işaret etti. Mikael onun üstüne eğildi. tiyar baba son bir gayretle lerini yukarıya kaldırıp yaklaşmasını istediği anladığıdu.

Mikael yaklaştı. İhtiyar babanın dudakları nar gibi oldu.

Bir şeyler söyleyecekti. Fakat söyleyememişti. tersine düşerek kaskatı keşti.

Mikael bir annesine bir na eğiliyor, onları kucak hatta azıcık çarsarak mak istiyordu.

Uyandırmak!.. Artık her şey bitmişti. Delikanlının gözleri yarı

Doğrudu, gözlerini açıp kapadı. Sonra parmak uçlarını bir araya rek onu almına, göbeğine, sol omuzlarına değdirdi.

Haç çıkartıyordu. Dudaklarının arasında lar vardı.

Etrafına birikmiş olan ihtiyar, erkek ve kadın onun gibi yapmıştı. Aksa adam, mızrağa dayanarak laştı; elini onun omuzuna rak dedi ki:

— Ölenler Allaha kavu. Şimdi biz kalanları kucak

Hakkı vardı. Doğrudu.

Mikael o gün İtalyanlar girdikten sonra yapılan ların hepsinde, başta bul

Fakat her defasında, fillerin, kurşun yağdıran yözlerin, tepeden bomba bırakan tayyarelerin öntiriyeye çekilmişlerdi.

Buna rağmen yılmış de

(Daha var)

VAKIT

Gazetede çıkan bütün resimlerin hukuku mahab

ABONE TARİFİ

Memleket içinde

Aylık 95

3 aylık 260

6 aylık 475

1 yıllık 900

Tarifeden Balkan Birli ayda otuz kuruş döşülür. birliğine zırmıyen yerime velmiş heser kurus zamanı

Abone kaydını bildiren lüp ve telgraf ücretini, parasının posta veya banka vollaama ücretini idare k

zinde VAKIT'a abone

Adres deâiştirme

25 kuruştur.

İLAN ÜCRETLE

Ticaret ilânlarının sanı tırı sondan itibaren ilân rında 40: ic savafalarda rıca: dördüncü sayfada rı ve üçüncüde 2: birim başlık vanı kesmece 5

Büyük, çok devamlı renkli ilân verenerle indirmeler yapılır. Resm rin santim . satırı 30

Ticari Mahiyette Olan

Küçük İlanlar

Bir defa 30, iki defa 75 defası 85, dört defası 100 defası 100 kuruştur.

İlan verenerlerin bir defası vadır. Dört satırı geçen fazla satırları bes kuruştur sap edilir.

Vakit hem doğrudan kendi idare yerinde, kara caddesinde Vakit

altında KEMALİDDİN İlan Büro su elivie

eder. (Büro nın telefon

kendi idare yerinde, kara caddesinde Vakit

altında KEMALİDDİN İlan Büro su elivie

eder. (Büro nın telefon

(Daha var)

Büyük Zabıta Romanı

Sinek Beyi

33

"Bu kadar demek kâfi değilmiş diye Jan düşündü. Bu akşam bir iş yapamayacağım. Yarım ise artık çok geç kalmış olurum.

Bunun üzerine yeniden ilerlemeğe başladı. Felinet müthiş bir surette güttü. Bunun üzerine Jans'a fevkalâde bir fikir geldi. Daima cebinde bulundurduğu elektrik fenerini çıkardı ve hayvanın gözlerine doğru sıktı. Abtallanmış olan vahşî hayvan geriledi.

Adam bu kısa fırsattan da istifade etmeğe baktı ve derhal emage başladı. Dörtköşe parkerindeki belin sapı ile kafesin parke döşenmiş zeminine vuruların üzerine vuruyordu, çakan sesleri dikkatle tetkik ediyordu. Burada bir şeyler saklı olduğuna emindi. Bir köşeye çekilmiş olan vahşî hayvan sabit nazarla Jans'a bakıyordu. Jan araştırmalarına devam etti fakat hiç bir şey bulamadı. Muhak

kak burada gizli bir kasa filân bulunuyordu. Her halde tam hayvanın yatmış olduğu yere işaret etmeliydi. Jan hayvanının bulunduğu köşeye doğru ilerledi. Kaplan bir hamle yaparak üzerine atıldı. Bereket versin ki Jan icap eden müdafaa vaziyetini almıştı. Belin sivri dişleri hayvanın göğsünü karşıladı ve aynı zamanda Jan simsek gibi bir hareketle belin sapını hayvanın başı üzerine yerleştirdi. Hayvan korkarak geriledi. Artık aynı enerjiyi gösteremiyordu. Bir köşeye çekilmiş muttasıl esniyordu. Nihayet uzandı ve derin bir uykuya daldı.

Jan derhal bu sükûnet devresinden istifade etti. Acele acele parkeleri muayeneden geçirdi. Hiç bir şey göremiyordu. Eğer bir köşede bulunan ve hafifçe daha koyu renkte ve biraz çökük vaziyette bulunan bir parke olmasaydı hiç bir şey

Belgrat radyosunun haberine göre

Harp eden Rus askerleri isyan ettiler

Belgrat, 19 (Radyo) — İspanya'dan gelen son haberlere göre, burada gölü civarında bulunan ordu arasında büyük bir isyan memnuniyet ve itaatsizlik göstermiştir. Din anırsız isyan eden Rus askerleri kaç kumandan ve zabıt öldürmüşlerdir. İsyen eden askerler kime kime kurşuna dizilmiştir.

BERLİN GRATTA HEYECAN
Stokholm, 18 (A.A.) — Ha-

vas ajansı bildiriyor: İsvet gazeteleri, Leningratta büyük bir heyecan hüküm sürmekte olduğunu mütefakan söylemektedirler. Halk, matbuatın sükatına rağmen, Finlandiya'daki muvaffakiyetsizliği idrak etmektedir. Sovyet cephesinde maneviyat ta çok sarsılmıştır. Bir çok Finlandiya tayyareleri, Rus saflarına beyannameler atarak, kızıl ordu askerlerini, silahlarmı, rejimi devirmek, gepeu zincirlerini kırmak, harbe

nihayet vermek ve Rus generallerini cezalandırmak için kullana mağa davet etmiştir. Finlandiyadaki muvaffakiyetsizliğin, Sovyet hükümetine, cepheye, hakikaten talimli 200 bin asker göndermek fikrini verdiği söyleniyor. Zira, Rus esirleri, üç aydan fazla talim görmediklerini söylüyorlar. Gepeu, Finlandiya muvaffakiyetsizliğinin, bir ihanet veya sabotaj neticesi olup olmadığını tetkik edecektir.

Fon Spenin 900 subay ve efradı tevki edildi

Berlin, 18 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor: Amiral Graf Von Spee'nin batması hakkında alınan malûmatı nazaran, Uruguay hükümeti geminin tamiri için mukaddet vermekten imtina ettiğinden dolayı, Führer, kumandan Langsdorff'a gemiyi batırmak için emir vermiştir.

FON SPEE NASIL İNTİHAR ETTİ?
Montevideo, 18 (A.A.) — Graf Von Spee'nin intiharı tahtanın en dramatik sahnelerinden biri olmuştur:

Gemi demir alıyordu. Kala halk kütləsi limanı Punta de l'Este'yi ve sahilleri dolmuştu. Gökte Uruguay ve Arjantin tayyareleri uçuyordu. Uruguay harp gemileri Panamerika kıyılarının hududuna ilerliyorlardı.

Von Spee son dakikada kararlı yaralı çıkardı. Yaralıları bir hasta arabasına binen Graf Von Spee'ye döndü ve yaralıyla dolu olduğu halde "wiederschien" diye görüldü. Diğer bir yaralı küçük bir Noel a. görüldü. İki Alman cep kruvazöründen biri hasta arabasına binerek meçhul bir istikamete hareket ettikleri görüldü. Geminin tamir ve oksijen makine, mürettebat ve işçileri kurtarıldı. Graf Von Spee'ye bağlı liman bir vapura nakledildi.

Halk gözlerle yaklaştıkça bir Alman tayyaresini taht ediyordu. İngiliz avcı tayyaresinin bu Alman tayyaresine ürelediği görüldü. Aynı anda Uruguay sahil batarya ateş açtı. Alman tayyaresi uzaklaştı ve bulutlar arasında kayboldu.

Nihayet Graf Von Spee de. Arkasında Tacoma olduğu halde yavaş yavaş koydan çıkışa başladı. Sahilde büyük gürültü başladı. Almanların aleyhinde sesler yükseldi. Biraz sonra cep kruvazörünün yanındaki Tacoma ile kare suları hududuna geldi ve Arjantin ve İngiliz gemilerinin serf hareketi bulunduğuydu.

Graf Von Spee doğu cennet doğru ilerledi. Direkte bir amirallik bayrağı dalgalandı. Biraz sonra kruvazör den uzak bulunuyordu. Saat 20 yi 3 dakika geçte, Montevideo radyosu şu haberi yayıyordu: "Graf Von Spee kumandan Langsdorff tarafından batırılmıştır."

Bir kaç dakika sonra Alman ajansı bildiriyordu: "Graf Von Spee'nin kumandanı Langsdorff gemisini terk etmek istemiyerek boğulmuştur."

D. N. B. ajansı da resmen şu haberi neretti: "Uruguay hükümeti, Graf Von Spee'nin tamiri için lazım olan mukaddet vermekten imtina etmiş ve bu sebeple Graf Von Spee'nin kumandanı Panamerika bölgesi hududunda gemisini batırmaya karar vermiştir. Diğer taraftan öğrenildiğine kumandan Langsdorff, Montevideo'daki Alman elçisine uzun mektup göndererek Uruguay hükümetini, zırhlımın tamiri için kâfi dercede zaman ver-

memesinden dolayı şiddetle protesto etmiştir. Kumandan, bu mektubunda, 72 saatlik mühlet için değil geminin harp yapacak vaziyete, fakat hattâ denize tahammül edebilecek bir hale getirilmesine bile kâfi olmadığını söylemiştir. Uruguay makamların bu hattı hareketi ve diğer taraftan kendisine mevdu bin kişinin hayatının mesuliyeti karşısında, kumandan, tayfının hayatını kurtarmaya ve protesto makamında da Graf Von Spee'yi batırmaya karar verdiğini bildirmiştir.

Montevideo'daki İngiliz or. ta elçisi Drake, hadiseye bizzat şahit olduğunu bildirmiştir. Graf Von Spee mahalli saatle tam 19 u 55 gece güneş ufukta kaybolurken müthiş bir infilaktan sonra batmıştır. İnfilak vuku bulunduğu anda gemi mürettebatın bindiği sandallardan 2 mil mesafede bulunuyordu.

Geminin içinde etrafa petrol döküldüğü için seri bir yangın başlamış ve bütün Montevideo okyanusunun bu noktada yükselen muazzam alev sütunlarını seyretmiştir.

Kumandan ve zabıtlar kurtuldu
Montevideo, 18 (A.A.) — Arjantin kruvazörü Libertad'ın bir tahliye sandalı Amiral Graf Von Spee'nin kumandanını ve zabıtlarını kurtarmıştır.

Montevideo, 18 (A.A.) — Alman petrol gemisi Tacoma, Graf Von Spee'nin tahliye sandallarına atılan mürettebatını toplamıştır.

Limana mensup bir çok hizmet yapıları kurtarma işine yardım için harekete geçmiştir.

Geminin ankazı seyrisefaini müşkülleştirecek
Montevideo, 18 (A.A.) — Rüyter. Graf Von Spee'nin, tam Montevideoya giren gemilerin ekser zaman demir atıkları yerde kendisini batırması olmasa Montevideoda şiddetli bir infial uyandırmıştır. Graf Von Spee'nin ankazı, limanda seyrisefaini müşkülleştirecektir. Bu ankaz, ancak dinamitle yapılacak uzun bir ameliyattan sonra kalkabilecektir.

Uruguay hükümeti, tamirat için lüzumlu mühlet vermiş olduğu kanaatinde, Sanıldığına göre, Uruguay ile Almanya arasında bu meseleden dolayı bir hadise çıkacaktır. Filhakika, Alman gemisininin, Berlin'den gelen emir üzerine batırıldığı tahmin olunmaktadır.

Alman kumandanının mektubu
Montevideo, 18 (A.A.) — Graf Spee kumandanı, Alman elçisine yazdığı mektupta, Uruguay resmî makamının, ez-cümle mutfakta ve ekmele firarında yapılacak tamirat için zarurî olan mühlet temdit etmemelerinden şikâyet etmektedir. Kumandan, bu mektupta, 13 kânunuevvelde Exeter'e taarruz ederek onu harp harici bıraktığını, sonra kendi hasaratını tamire karar verdiğini söylemektedir. İngiliz hükümetinin, Rio de la Plata denizinde, ancak üç mîlden fazla bir bitaraf muntaka kabul ettiğine vakıf olduğunu

söyliyen kumandan, gemisi, Arjantin ve Uruguay hükümetlerinin karusuyu telâki ettikleri muntakaya girince, Lo-has adası civarında İngiliz kruvazörünün ateşle karşılandığını, bilmukabele ona ateş açtığını izah etmektedir.

Kumandan mektubunu şöyle bitirmektedir: "Bin kadar bahriyelinin hayatı kendisine tevdi edilen bir Alman süvari için, mürettebatın karaya çıkarıp gemisini batırmaktan başka yapacak şey yoktur."

Fon Spenin batırılmasına Berlinde nasıl karar verilmiş?
Londra, 18 (A.A.) — Rüyter ajansının Amsterdam muhabiri, Hitlerin bahriye rüesası ve bahriye mütehasıslarıyla satılara müzakere eden sonra, Graf Von Spee'yi batırmak emri verdiğini bildirmektedir.

Graf Spenin etrafını kuşatan demir çemberi kırmağa, Alman hayatlarını korumak üzere, imkân nisbetinde mahdut mürettebatla teşebbüs etmesi imkânı tetkik edilmiş de, deniz mütehasısları, İngilizlerin gemiyi ellerine geçirmelerinde meydan bırakılmıştı. Takdirde pek çok dakikalar ve edeyatın ve ceb zırlılarında bulunan inşaat müteallik bir çok teferriatın sırrını öğrenmiş olmaları mahzur üzerinde ısrar etmişlerdir.

900 Subay ve nefer tevki edildi
Nevyork, 18 (A.A.) — Nev-york Times gazetesinin Montevideo muhabiri, Tacoma gemisi süvarisinin, icabeden resmî muamelâtini ikmal etmeden, gemisi ile birlikte, habersizce limandan çıktığı için tevki edildiğini bildirmektedir. Graf Von Spee'nin Tacoma'ya aktarılan edilen subayları ve efradı da tevki edilmiştir.

Nevyork Times, Graf Von Spee'nin Montevideo limanına girdiği zaman ciddi surette yara almış bulunmadığı yolun

Bir İngiliz tahtelbahiri 6000 tonluk bir Alman kruvazörünü batırdı

Londra, 18 (A.A.) — Amiral için resmî tebliği: Amiral, Ursule İngiliz tahtelbahirinin, 14 Kânunuevvel değine günü Elbe ağzında, Köln sınıfından bir Alman kruvazörünü batıracağı tebliğ eder. Altı muhribin refakatinde bulunan kruvazör 6000 tonluk olup 571 kişilik mürettebatı vardı.

"Königsberg" ve "Karlruhe", aynı sınıfa mensupturlar. Londra, 18 (A.A.) — Alman kruvazörünü batıran İngiliz tahtelbahirinin, büyük Britanyadaki üssüne avdet etmekte olduğu söyleniyor. Londra, 18 (A.A.) — Burada, salâhiyetli bir kaynaktan haber verildiğine göre, Koeln sınıfı Alman kruvazörünün, İngilterenin Ursule tahtelbahiri tarafından

Yeni askeri muha sebencilikler teşkili

Ankara, 18 (Hususi) — Lüzumu halinde yeni askeri muhasebecilikler teşkili için Maliye Vekâletine salâhiyet verilmesi hakkındaki lâyiha Meclis ruznamesine alındı. Lâyhaya merbut bir cetvelde azami kadro gösterilmiştir. Bütçe encümeni lâyhıhanın mucip sebepler mazbatasında böyle bir salâhiyet vermek lüzumunu şöyle izah etmektedir:

"Hazarî vaziyetlere göre tanzim edilmiş bulunan bu -günkü askeri muhasebecilikler kadrosile seferî ihtiyacın temin edilemeyeceği tabii bulunduğundan kısmi veya umumî bir seferberlik vukuunda veya herhangi bir askeri hareket halinde vücutte getirilecek yeni kıtaların muhasebe teşkilâtının derhal ikmal edilebilmesi ve mevcut hazarî teşkilâtın da icabında takviyesi hususlarında Maliye Vekâletinin salâhiyetli bulunması bir ihtiyatî tedbir olarak muvafık görülmüştür."

Numan Menemencioğlu

Londradan tayyare ile Parise geldi

Paris, 18 (A.A.) — Bir müddetberi Londrada bulunan Türkiye Hariciye Vekâleti umumi kâtipi Numan Menemencioğlu, bugün İngiltere hükümetinin tahsis ettiği hususî bir tayyare ile Parise gelmiştir.

Türk heyeti Fransa hükümetinin misafiri olarak bir hafta kadar Pariste kalacaktır.

Avustralya radyosunun türkçe neşriyatı

Londra, 18 (A.A.) — Avustralya radyosu muhtelif lisanslarla olan neşriyatını her sabah, Ankara saatle 9.30 ilâ 10.30 arasında yapmaktadır. Dalga uzunluğu 25 metre ve 11870 kilodir.

Türkçe neşriyatın da bu arada yapılacağı anlaşılmaktadır. Bu neşriyat 20 birincikanundan itibaren başlayacaktır.

İKTİSAT FAKÜLTESİNDEKİ TOPLANTI

Ekonomi haftası münasebetle dün üniversite iktisat fakültesinde bir toplantı yapılmış, nutuklar söylenmiştir. Toplantıdan evvel bir talebe grubu Taksime giderek âbideye çelenk koymuşlardır.

daki iddiayı münakaşa etmektedir. Gazete şöyle diyor: "Gemi ya hasara uğramıştı, ve binaenaleyh İngiliz topçuları mükemmel topçudur, ya lut hasara uğramıştı, o takdirde Alman bahriyelileri cesur değillerdir. Fakat, Graf Von Spee hasara uğramıştır."

KUMANDAN BUENOS AIRES'DE

Buenos Aires, 18 (A.A.) — Graf Spee zırhlısının kumandanı, erkânharbiyesini ve diğer denizcileri zırhlı battıktan sonra toplanan romörkörlerle buraya gelmişlerdir. Almanlar limanın askeri muntakasındaki otelde meykut tutulacaklardır.

Almanlar limanın askeri muntakasındaki otelde meykut tutulacaklardır.

Ticaret Vekilinin dünkü tetkikleri

(Baş tarafı 2 inci)

alamadıkları bedellerinin kendilerine verilmesini istemektedirler.

İspanyadan alacakları 50-60 bin lira kadardır. Buna mukabil İspanyanın Merkez Bankasında 260 bin lira bir bloke alacağı vardır. Tüccarlar bu paradan kendi alacaklarının verilmesini istemektedirler. Geçen sene Merkez Bankasına yurumta tüccarların İspanyadan alacaklarının verilmesi bildirilmişse de, banka ancak diğer bankanın teminat mektubunu almak suretile para tevziine başlamıştır.

Tüccarlara verilecek para ile, ride geri alabilecek kayıtlar verilmektedir. Bunun için tüccarların diğer bankaya aynı miktarda para yatırarak teminat mektupları almaları lâzımdır. Hlbuki tüccarlar ellerinde İspanyaya mal ihraç ettiklerine dair ihraç beyannamesi bulunduğunu ve bu beyanname ile alacakları paraların kavrişiz olarak kendilerine verilmesi lâzım geldiğini söylemektedirler. Alâkadarlar bu mesele ile yakından alakadar olarak üç senedir verilemeyen bu paraları tüccarlara temin edeceklerdir.

Takas tenzilâtından şikâyet ediliyor

Diğer taraftan muntaka ticaret müdürü Avniye müraaat eden bazı tüccarlar da Vekile arzedilmek üzere, son takas tenzilâtından şikâyetinde bulunmuşlardır.

Bunlar, takas tenzilâtı ilân e-

İngiliz Alman tayyareleri iki saat çarpışılar

Londra, 18 (A.A.) — Amiralik tebliğ ediyor:

İngiliz hava kuvvetlerine mensup bir bombardıman müfrezesi bugün Heligoland körfezi üzerinde, denizde göreceği her Alman gemisine taarruz etmek hedefine bir keşif uçuşu yapmıştır.

Hiç bir harp gemisine tesadüf edilmemiş ise de mühim Alman harp tayyare kuvvetleriyle bir muharebe olmuştur.

Almanların 12 tayyaresi düşürülmüştür.

Bizim tayyarelerimizden yedisini dönmemiştir.

BERLİN RADYOSUNUN VERDİĞİ MALUMAT

Berlin, 19 (Radyo): Bugün saat 14.30 da Alman sahillere taarruz eden İngiliz tayyarelerle iki saat süren şiddetli bir hava muharebesi olmuştur. 44 İngiliz tayyaresi Heligoland adasının şimal sahiline taarruz ederek ağır bir mağlubiyete uğramışlardır. Diğer Alman tayyareleri görülür görülmez avcı tayyareleri ve tayyare dafı topları faaliyete geçerek şiddetli bir muharebeden sonra 34 İngiliz tayyaresini düşürmüşlerdir. Denize inen 2 İngiliz tayyaresinin mürettebatı esir edilmiştir. Hasara uğrayan 2 Messergmit Alman tayyaresinin mürettebatı paraşütle inmeğe muvaffak olmuşlardır. Bu iki tayyareden başka hiç bir Alman tayyaresi hasara uğramamıştır.

EVVELKİ GÜNÜ MUHAREBE

Londra, 18 (A.A.) — Amiralığın ve hava nezaretinin bildirdiğine göre, dün öğleden evvel ve sonra Alman tayyareleri şimal denizinde İngiliz ve bitaraf ticaret ve balıkçı gemilerine karşı müteaddit taarruz yapmışlardır.

Almanlar 13 balıkçı gemisine hücum ederek Serenitz, Nevoise, Pearl, Evelina ve Sedgofov'u batırmışlardır. Bunların mürettebatının büyük bir kısmı kurtarılmıştır. Alman tayyareleri bundan başka diğer bazı gemileri de mitralyöz ateşine tutmuşlarsa da hasar yapamamışlar ve yalnız bir kaç kişiyi yaralamışlardır. Wray gemisi teknesinde bir delik olduğu halde şark sahillere romorkörle çekilmiştir. İngiliz tayyarelerinin görünmesi üzerine Almanlar muharebeyi kabul etmeksizin kaçmışlardır.

Almanlar 13 balıkçı gemisine hücum ederek Serenitz, Nevoise, Pearl, Evelina ve Sedgofov'u batırmışlardır. Bunların mürettebatının büyük bir kısmı kurtarılmıştır. Alman tayyareleri bundan başka diğer bazı gemileri de mitralyöz ateşine tutmuşlarsa da hasar yapamamışlar ve yalnız bir kaç kişiyi yaralamışlardır. Wray gemisi teknesinde bir delik olduğu halde şark sahillere romorkörle çekilmiştir. İngiliz tayyarelerinin görünmesi üzerine Almanlar muharebeyi kabul etmeksizin kaçmışlardır.

dilmeden evvel eski prim fiyatlarını göz önüne alarak harice mal gönderdiklerini veya tahahülterde bulduklarını, halbuki tenzilât yapılmış alacakları prim miktarları azaldığı için büyük zararlara uğradıklarını bildirmişlerdir. Bunun için takas tenzilâtının ilânından evvel yapılan ihraçat ile girişilen tahahülter için eski miktar üzerinden prim kabul edilmesini istemeleridir. Bu hususta ticaret dairesi ikinci reisi Cemal Ziya ile Takas Limitet Şirketi müdürü sehrimizde tetkikler yapacaklardır.

Peşin para işi

Bundan başka tüccarlar yurumta gibi fiyatları harici piyasalarda mütemadiyen değişen maddeler için peşin para alınmasının teminini istemektedirler. Meselâ İspanyaya yapılan ihraçatta mallar o memlekette girdiği zaman tüccarlar muhtelif vesilelerle fiyat kırmak istemektedirler. Bu suretle tüccarlarımız zarara uğramaktadır. Bundan dolayı ecebî tüccarların bu maddeler üzerindeki siparişlerinde karşılıklarını garanti etmeleri istenmektedir.

Çuvalcılar fiyat yükselişinden şikâyetçi

Diğer taraftan çuvalcılar da Vekili ziyeret ederek çuval bulanından ve fiyatların yükselmesinden bahsetmişler, aynı zamanda haricîten çuval getirilmesinin teminini rica etmişlerdir.

Akşam üzeri de İtalyan ticaret atasesi Nazmi Topçuoğlu, nu ziyeret etmiş, uzun müddet görüşmüştür. Geç vakit Amerikan memleketimize otomobil, motor, radyo ithal eden ecebî ve Türk tüccarları Vekilin reisliğinde bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda petrol kumpanyaları müdürleri de bulunmuşlardır. Amerikan ithalatın kolaylaştırılması üzerinde görüşmüştür. Bugün Amerikalılar memleketimize gönderdikleri malların bedellerini alamadıkları için ihraçatı azaltmışlardır.

Türk — Amerikan ticaret anlaşması esaslarında yapılacak derişikliklerin ne gibi hükümleri ihtiva etmesi tesbit edilmiştir. Yeni anlaşma ile Amerikan memleketimizden olan mübayaatı da arttırılacaktır.

Vekilin dünkü tetkikleri akşam saat on dokuz kadar bitmiştir. Bugün öğleden sonra da ticaret odasında büyük bir toplantı yapılacak, manufatura tüccarlarıyla görüşülecektir.

Vekilin beyanati

Ticaret Vekili Nazmi Topçuoğlu tetkikleri etrafında bir muharririmize beyanatta bulunarak demiştir ki:

"Her gün gazetelerin hakkı bir şikâyet mevzuu olan ihtikâr mesiclesi birinci plânı muhafaza etmektedir. Bu defa İstanbul gelişim ihtikârı önlemek üzere almak tedbirleri kararlaştırılmak içindir. Pahahlığı doğuran sebepleri iyice tetkik etmeden alınacak tedbirlerin realiteye tetabuk etmemesi şüphesiz mahzurdur. Bu sebepten bu günümü alâkadarlarla konuşmağa tahsis ettim. Müzakerelelere yaram da devam edecektir."

Kahve üzerinde müsbet kararlar almış bulunuyoruz. Ziraat Bankası 15 bin çuval Riyodan ve 5 bin çuval da Marslyadan kahve getirmektedir. Ayrıca 15 bin çuval daha getirmek üzereyiz.

Memleketin kahve ihtiyacını uzun zamanlar temin edecek tedbirler şimdiden alınmıştır. Kahve almak isteyenlerin eskiden kahve ticaretile meşgul olup olmadıklarına bakılmaksızın bunlara Ziraat Bankası ikincikanunun yedisinden itibaren gümrüklenmiş olarak gümrük ambarlarında teslim kilosu 110 kuruştan kahve satacaktır. Bu fiyat İstanbul, İzmir, ve Mersinde aynı olacaktır. Trabzon için 2 kuruş nakliye ücreti ilâve edilecektir. Bu fiyatla mal alacak bedelinin yarısını derhal, mütebakısını malın tesliminde ödeyeceklerdir. Bu tedbir spekülasyon için çok heves duyanlara hem arzularını tatmin, hem de fazla hevese kapılmamalarını temin için almış bulunuyoruz. Kahve ihtiyacımızın emin şekilde karşılanması için aldığımız esaslı tedbirle dayanarak derhal söyleyebilirim ki malların memlekette vurulduğundan itibaren Bankanın satış fiyatı 105 kuruş olarak şimdiden tesbit edilmiş bulunmaktadır."

60 muhtelif kontrol..

Yeni bembeyaz ışıklı ve gayet idareli
TUNGSRAM - KRIPTON

ampullarının mükemmel tarzı imalını
tekeffül eder.

TUNGSRAM KRIPTON



En az paraya - En bol aydınlık

BOURLA BİRADERLER İSTANBUL - ANKARA - İZMİR

GRİPİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA



ve bütün ağrıların derhal keser
Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir

Istanbul Belediyesi İlanları

114,4 1520,53 Beyazıtta İnkilâp müze ve kütüphanesinin tamiri.

68,25 910,- İtfaiye makinelerine ve hortumlarına lüzumu olan 3 kalem Erkos lastiği ve ala hortumu alınması.

İlk teminat miktarlarıyla tahmin bedelleri yukarıda yazılı işler ayrı, ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. İhale 25-12-939 pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Şartnameler daimi encümen zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin ilk teminat makbuz veya miktarları ile ihaleden sekiz gün evvel Fen İşleri Müdürlüğünden alacakları fenni ehliyet vesikaları ile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (10205)

Fatihte Kırmacı mahallesinin Macar Kardeşler caddesinde 98 kapı ve 82 harita No. lu kâğır çeşmenin satılması açık arttırmaya konulmuştur. Muhammen bedeli 480 lira ve ilk teminat miktarı 36 liradır. İhale 25-12-39 pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Şartname zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin ilk teminat makbuz veya miktarları ile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (10236)

Ankara P. T. T. Umum Müdürlüğünden:

- 1 - İdare ihtiyacı için 2000 adet porselen izolâtör açık eksiltmeye çıkarılmıştır.
- 2 - Muhammen bedel 1400 muvakkat teminat 105 lira olup eksiltmesi 9 Kânunusani 940 Salı günü saat 15 te Ankarada P. T. T. Umum müdürlük binasındaki Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.
- 3 - İstekliler muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu ile kanunî vesikalarını hâmilan mezkûr gün ve saatte o komisyona müracaat edeceklerdir.
- 4 - Şartnameler Ankarada P. T. T. Levazım, İstanbulda P. T. T. Levazım Ayniyat Şubesi müdürlüklerinden bedelsiz olarak verilecektir. (6012) (9633)

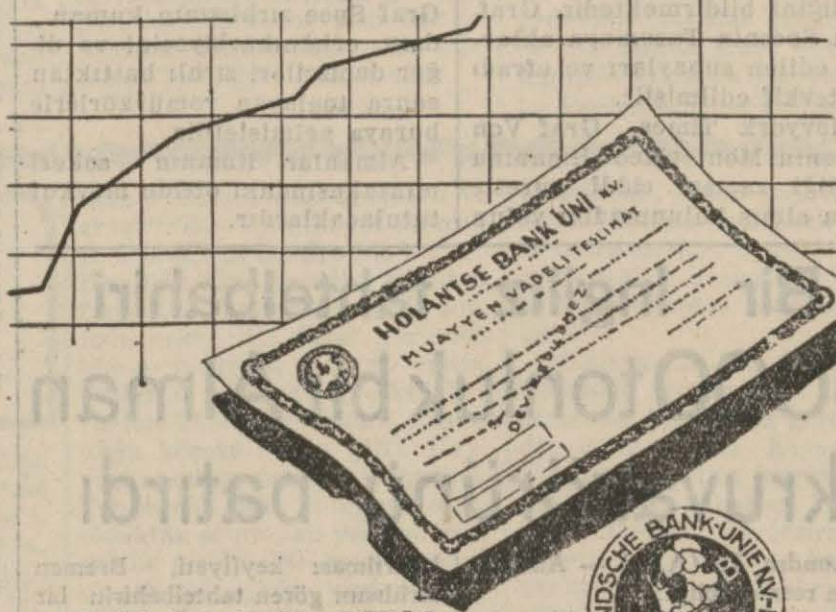
SAHİBİ : ASUMUS
Basıldığı yer: VAKIT Matbaası

Umum Nesriyatı idare eden:
Refik Ahmet Sevengil

VAKIT matbaası
Kitap kısmını yeniden
tanzim edip açmıştır

Kitap, mecmua, gazete basar.
Tabiler namına dizgi işleri alır.

YENİ TESLİMAT
İLMÜHABERLERİMİZ



DAHAYÜKSEK
FAİZ, DAHA EYİ
ŞARTLAR TEMİN EDER
HOLANTSE BANK-UNI NV.

Zayı

Yenikapı orta okulundan aldığım tasdiknamemi zayı ettim. Yenisini çıkarmamdan eskisinin hükmü yoktur.

Yenikapı orta okul III sınıf No.
154 CAHİT BERK 30883

GÖZ HEKİMİ

Dr. Murat Rami
Aydın

Beyoğlu - Pr. mekânı, İmam
sokağı No: 2 Tel: 41553

RADYOLIN

SABAH . ÖĞLE . AKŞAM
Günde 3 defa

her yemeden
sohda



Dişlerinizi
fırçalayın

Galatasaray Lisesi Alım Satım Komisyonu
Başkanlığından :

Cinsi	Miktarı	Fiyatı	İlk teminatı
	Kilo	Kr.	Lira
Malatya kayısısı çekirdekli	3000	80)	
Kuru üzüm rezaki	500	20)	
" " çekirdeksiz	1200	24)	
Çyranı eriği	2000	30)	324
Ceviz içi	600	45)	
Kuş üzümü	250	20)	
Fındık içi	500	45)	
Kuru incir	500	22)	
Çam fıstığı	250	110)	

Galatasaray Lisesinin Mayıs 1940 sonuna kadar ihtiyaçları olan yukarıda cinsi, miktarı beher kilo tahmin bedeli ve ilk teminatı yazılı yiyeceklerin 5-1-1940 cuma günü saat 15 de Beyoğlu İstiklal caddesi No. 349 da liseler muhasebeciliğinde toplanan okul komisyonca açık eksiltmesi yapılacaktır.

İstekliler Ticaret Odasının yeni yıl vesikası ve ilk teminat makbuzları ile birlikte sözü geçen gün ve saatte komisyonca bulunmaları.

Şartnameyi görmek ve teminat yatırmak için Galatasaray Lisesi İdaresine müracaatları. (10467)

İs. Komutanlığı Satınalma Komisyonu İlanları

Üç binek, yirmi yedi nakliye koşumu, iki mekkâre ki ceman 32 baş hayvan açık eksiltme ile satın alınacaktır. Münakasasına 2/1/940 Salı günü saat 10 da başlanacak ve aynı günde ihalesi yapılacaktır. Hayvanları satmak isteyenlerin belli gün ve saatte hayvanlarla beraber Firmanın dikkatli Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (10294)

Belediye Sular İdaresinden :

- 1 - İdaremiz için bir Desinatör alınacaktır.
- 2 - Talipler arasında 2-1-940 salı günü saat onda müsabaka imhânı yapılacaktır. Bu imtihanda en iyi müvaffak olanlar arasında baş desinatör için ayrıca bir imtihan yapılacaktır.
- 3 - Verilecek aylık ücret tahsil derecesine göre barem kanunî hükümleri dahilinde tesbit edilecektir.
- 4 - İmtihana girmek isteyenlerin 29-12-939 cuma günü saat 10 ye kadar bonservis ve tahsil vesikaları ile birlikte Taksimde Sıraserville daki idare merkezinde yazı işlerine müracaat etmeleri. (10469)